

Ljudska PRAYICA

GLASILO ZVEZE
KOMUNISTOV JUGOSLAVIJE

• LJUDSKA PRAVICA •
USTANOVljena 8. OKTOBRA
1934 • MED NARODNOOSVO-
BODILNO BORBO JE IZHA-
JALA KOT 14-DNEVNIK IN
TEDNIK OD OSVOBODITVE
DO 1. JUL 1947 KOT DNEV-
NIK, NATO PA KOT TEDNIK
• OD 1. JUNIJA 1953 IZHAJA
KOT • BORBA • ZA SLOVENIJO

Leto XIX. Stev. 63
DIREKTOR • BORBE •
VLADKO BEGOVIC
GLAVNI IN ODGOVORNI
UREDNIK
IVAN SIBL
UREJA UREDNIŠKI ODBOR
List izhaja vsak dan razen
petka. — Cena 10 dinarjev

DELO GOSPODARSKIH ODBOROV LJUDSKE SKUPŠČINE LRS

Kako bomo odpravili težave v našem elektroenergetskem sistemu

Italijanska kolonizacija

Vtem ko je tržaško vprašanje la zmeraj odprto, si Italija na ne kiplje prizadeva, da bi spre- menila narodnostno sestavo Trsta in vse cone A. V tem oziru so značilne zadnje vesti o izselitvi 2100 Tržčanov, med njimi mno- gi Slovencev, v Avstralijo. Itali- ja, ki ne ve, kam bi izselila lastne brezposelne, »velikodušno« od- kupa Tržčanom 2100 mest za iz- selitev v Avstralijo, kjer so po- poj za priselitev zelo ugodni. Na eni strani »skrb« za tržaške brezposelne, na drugi pa vsak- danje priseljevanje v cono A no- vimi Italijanci, ki odjedajo kruh pravim Tržčanom. Samo en primer: pri slovenski vasi Šti- vanu je nastalo italijansko ri- biško naselje, čeprav tu ni rib, pa tudi ne gospodarskih pogojev. Priseljenci »ribičji« in njihove družine pa lahko žive tu, ker jih podpira rimska vlada. Ljudi, ži- veče tu že od nekdaj, pa izselju- jejo, ker zanje nimajo dela.

Isto se dogaja na področju vse cone A. Samo od 1. 1947 do 1953 je bilo priselilo v to cono nad 40.000 Italijanov. Čeprav je tr- žaško gospodarstvo v zastoji, če- prav je tu 20.000 brezposelnih, priseljenci lahko dobe zaposlitev, stanovanje, domovinsko pravico in drugo pomoč rimske vlade. Zanje graje posebne stanovanj- ske hiše in naselja, občutno raz- deljejo po slovenski okoliščini Trsta, zlasti vzdolž obale med Trstom in italijansko mejo.

Vso to akcijo načrtne itali- janske kolonizacije cone A uve- ljajo organi italijanske admi- nistracije po napotkih iz Rima. Angloameriška vojaška uprava pušča organizatorjem te akcije ne le proste roke, marveč jim nudi tudi vsa denarna pomoč. Slovensko prebivalstvo Trsta in okolice ni zaščiteno proti prodi- tanju italijanskih kolonistov na njegovo zemljo. Slovenske demo- krate in organizacije cone A so že večkrat protestirale proti ko- lonizatorski akciji in poudarile, da nasprotuje tudi veljavnim za- konom. Toda vse je bilo zaman. Slovenci v coni A so zdaj de- jansko v položaju, ki ni daleč od brezpravnosti, kolikor lahko imenu- jemo zakonito stanje in predpise, ki jih je uveljavil fašizem.

Naslednje javno mnenje protesta- ra proti nasilnemu raznarodovanju cone A Svobodnega tržaškega ozemlja. Jugoslovani ne morejo dovoliti, da bi proti njihovim ro- jakom še nadalje uporabljali raznarodovalne metode, ki jih je v teh krajih uveljavila Italija, in da bi določbe mirovne pogodbe kršili v škodo slovenskega pre- bivalstva cone A. Naša dežela ima vsa pravico upreti se vsem vsiljenim spremembam na tr- žaškem ozemlju. Te spremembe naj bi opravile krivično pose- ganje po tem ozemlju.

Ljubljana, 15. marca
V okviru priprav za delo obeh zborov Ljudske skupščine so danes zasedali vsi štirje odbori za družbeni plan in proračun. V gospodarskem odboru Republiškega sveta se je razprava, ki se je nanašala na smernice za razvoj gospodarstva v republiki, osre- dotočila na zadnjo trenutno krizo v proizvodnji električne energije, njene posledice in ukrepe, ki bi jih bilo treba v planu nakazati, da bi se v bodoče preprečila. V gospodarskem odboru zbora proiz- vajalcev pa so obravnavali prvi del družbenega plana.

Gospodarski odbor republiškega zbora je prišel do naslednjih zaključkov: Izvršni svet naj določi sredstva za raziskovalna in pripravljala dela za gradnjo akumulacijske hidrocentrale v času pomankanja vode naj izvršni organi usmerjajo izkoriščanje javnih termocentral ter central industrijskih podjetij, glede vpra- šanja tarif za električno energijo pa naj bi se njih ureditev, ki jo je Izvršni svet že načel, nemara dopolnila s pomočjo zaključkov posebne republiške komisije.

V živahno razpravo v gospo- darskem odboru Republiškega zbora je posegla vrsta poslancev. Tone Bole je v zvezi z začasno zimsko krizo v proizvodnji elek- trične energije opozoril tudi na njene subjektivne vzroke: po- manjkanje ustreznih zalog pre- maganja pri centralah, kreditov za ustvarjanje zalog v poletnem času, na neustrezno razdelitev električne energije na posamezne večje industrijske potrošnike, na težave pri remontih. Stavil je vrsto predlogov, med njimi tudi vključitev tovarniških central v javno omrežje, če bi to nareko- vali splošni interesi. Mara Der- mastja se je zavzela za znižanje tarif v široki potrošnji. Miran Košmelj je načel v zvezi z elek- trifikacijo regulacije rečnih strug in hudournikov, vprašanje lokal- nih central in plansko znižanje produkcije v termocentralah.

O vprašanju zalog premoga pri večjih industrijskih potroš- nikih so bila mnenja deljena, ali naj se ustvarjajo pri rudnikih ali neposredno pri podjetjih, ki za to nimajo ustreznih pogojev. Podpredsednik odbora Viktor Avbelj je podprl predlog Toneta Boleta za uvedbo preferencialnih tarif. Kar se pa tiče izgradnje lokalnega omrežja central, se je izrekel zanj le, kolikor bi ta ne šla na račun presežne sečnje lesa, posebnih kreditov in davčnih olajšav v korist gradi- teljev. Označil je tudi za ne- ustrezne regrese v kmetijstvu za elektromotorje. O tem so govorili še Matevž Hec, inž. Gašpar Muha in še posebej predsednik Ivan Maček ter je nazadnje pre- vladalo mnenje, da je treba elek- trifikacijo vasi spriči njenega temeljnega vpliva na obči dvig gospodarstva in kulturnega stan- darda pospešiti.

Za Izvršni svet je podpred- sednik dr. Marjan Brečelj po- jasnil, da je v teku natančna preiskava o vzrokih to zimo na-

stale začasne elektroenergetske krize.

O zadnji elektroenergetski krizi, ki je že v februarju začela pojemat, je dal še vrsto pojasnil tudi zastopnik Zavoda za plani- ranje inž. Kotnik. Pojasnil je ekonomske razloge manjšega izkoriščanja termocentral, ute- meljil le delno letošnjo vključitev Strnišča, ki zaradi tega nemara še ne bo v predvideni meri pro- duciralo aluminija, zato pa inten- sificiralo produkcijo glinice. Na- vedel je okolnosti, v katerih je januarja nastal spričo pomanj- kanja toka izpad v proizvodnji (4,8 milijarde din). Tudi plan za 1954. leto, ki upošteva še januar in februar 1955, za prihodnji jan- uar ne bo mogel docela elimi- nirati objektivno kritičnega po- manjkanja toka.

Dr. Marjan Brečelj je še ugo- tovil, da so gradnje na Mostah in v Vuhredu iz letošnjih trans kre- ditov NB zagotovljene. Z od kraja navedenimi zaključki je odbor zaključil dopoldanski del svojega današnjega zasedanja.

V odboru zbora proizvajalcev se je prav tako razvila živahna debata o izostankih električne energije v januarju in februarju. Inž. Pipan je sodil, da bo nastale izgube v okviru plana težko na- doknaditi. Član Izvršnega sveta Zoran Polić je v svojih pojasnilih omenil še posebej škodo, ki je nastala v proizvodnji cementa.

Odbor je razpravljal tudi o začasni brezposelnosti, ki je z njo računati predvsem pri ženskah in mladinskih kadrih. Polić pa je opozoril v tej zvezi na možnost vključevanja ženske delovne sile v tekstilno in živilsko industrijo, mimo tega pa se napovedano gradnjo avtostrade Ljubljana—Zagreb.

V odboru so posebej razprav- ljali tudi o kmetijstvu. Inž. Vilma Pirkič je podpredsednik Anton Truden sta zagovarjala večjo podporo kmetijstvu v obliki re- gresov, ki se po planu v primer- javi s preteklim letom zmanjšajo od 70 na 40%. Za Izvršni svet pa je Zoran Polić razložil desti- mulativni vpliv regresov, ki so se omejili za letos le na mehani- zacijo.

NAJVEČJI ŠKANDAL POVOJNE ITALIJE

»Afera Montesi« ogroža vladno večino

Nadaljevanje razprave zoper novinarja Muto — Izpoved prič — Piccioni hoče na vsak način odstopiti — Veliki škandal sprožil vrsto manjših — Kdo bo v imenu vlade vodil preiskavo?

(Posebej za »Borbo«)

Rim, 15. marca

Ogromna množica ljudi je za- prla danes vse dohode k rimski pravosodni palači. Uradno so na- daljevali obravnavo zoper novi- narja Silvano Muto, ki je obdol- žen širjenja slavnih vest. Dejan- sko pa so nadaljevali obravnavo zoper italijansko družbo, na kate- ri je obtoženega spričo okoliščin doletela vloga tožitelja.

Množica je sprejela Mutov prihod v pravosodno palačo z dolgotrajnim ploskanjem. Branilci so danes pripeljali sedem prič, ki naj izpovedo, da je Wilma Mon-

tesi umrla pod vplivom mamil na orgiji uglednih osebnosti, da pa je policija, da bi te osebnosti — kar velja zlasti za Piccionijeva- sina — ubranila pred škandalom, inscenirala »nesrečno utopitev« dekleta na plaži Tor Vaglanica. Glavna priča Adriana Bisaccia — ki je Muto izjavila, da se je orgi- je udeležila — je pred nekaj dne- vi nenadoma umolknila, sedem današnjih prič pa je izjavilo, da

Zunanji minister Piccioni je včeraj pisмено ponudil Scelbi in De Gasperi, da hoče na vsak način odstopiti. Demokratski voditelji so zmedeni: v javnosti bi odstranitev Piccionija v takš- nem položaju vzbudila ugoden vtis in zmanjšala nezaupanje v režim, v parlamentu pa bi odstra- nitev šefa palače Chigi ogrozila majavo vladno večino, ker se de- mokratska desnica, ki snuje iz- zasede napad na vlado, ne bi mo- gla sprizniti z odstranitvijo svojega uglednega eksponenta, kateremu so visoki položaj v vladi podelili prav kot koncesijo desnim strujam demokratske stranke. Rešitev so prepustili ju- trišnji vladni seji, prav tako pa tudi sklep, ali naj bo novi načel- nik policije, namesto kompromi- tiranega Pavonea, socialni demo- krat Vicari ali demokristjan Vi- telli. Socialni demokrati vztraja- jo na tem, da je v političnem smislu neprimerno sprejeti de- mokratskega kandidata, in si- cer spričo nezaupanja, ki ga je sprožil škandal v javnosti naspr- ti krščanski demokraciji.

Kot vseh, je tudi tokrat ve- liki škandal sprožil vrsto majh-

nih: eden izmed njih je otežkočil preiskavo, ki so jo v imenu vlade zaupali ministru De Carru, predsedniku liberalne stranke. Opozicija je ugotovila, da je De Carro osebni prijatelj advokata Bellaviste, ki zastopa markiza Montagno. S tem je v javnosti ogrožen politični učinek vladne akcije in zato je bil danes že sprožen predlog, naj bi preiskavo izvedla parlamentarna komisija, sestavljena iz predstavnikov vseh strank. Vlada to odklanja, javnost pa si razlaga, da se pač boje, da bi takšna parlamentarna preiska- va segla predaleč, oziroma kar je za krščansko demokracijo še ne- varnejše — preveč visoko!

Čuječni opoziciji je največja vladna stranka dala danes v roke še en adut: demokristjani so na- povedali preiskavo in »moraliza- cijo« v svojih vrstah. To nalogo pa so zaupali namestniku sekre- tarja Spataru, o katerem je v po- ročilu karabinerjev rečeno, da je precej dober prijatelj markiza Montagne. Ni posebno težko oma- jati zaupanje državljanov v »čistok«, ki jo vodi eden izmed tistih, ki bi jih bilo treba med prvimi »očistiti!« F. Barbieri

Attilio Piccioni

je Bisaccia dejansko opisala novi- narju Muto okoliščine, v katerih je umrla Wilma Montesi.

Težko je bilo prebiti se do dvo- rane, toda izpovedi prič so se z brzojavno hitrostjo prenašale sko- zi množico iz sodne dvorane do trga pred pravosodno palačo. Ta- koj je bilositi tudi komentarje javnosti: policija je, pravijo, da bi se izognila »škandalu Piccioni- jevega sina« s slepljenjem javno- sti zdaj povzročila največji škand- al povojne Italije — »škandal režim«.

Medtem ko je v dvorani pote- kala obravnava, je politična kro- nika »zabeležila nova dejstva, ki jih je povzročila »zadeva Mon- tes«.

Veleposlanik Popović v Clevelandu

New York, 15. marca (Tanjug). Z obiski v Clevelandu in Pitts- burgu je dosedanj jugoslovanski veleposlanik v Washingtonu Vla- dimir Popović zaključil obhod najvažnejših izseljenjskih središč pred odhodom na novo dolžnost.

Poslovilni obiski veleposlanika Popovića, ki se je v ZDA mudil skoro štiri leta, so bile velike manifestacije povezanosti jugo- slovanskih izseljencev z njihovo staro domovino.

V Clevelandu, kjer živi ka- kih 60.000 Slovencev, sta bila veleposlanik Popović in njegova žena gosta na večerji, ki so jo priredile izseljenjske organizacije.

Trgovina z Indonezijo

Beograd, 15. marca (Tanjug). Ta mesec bo v Jugoslavijo pri- spel trgovinski ataše indonezij- skega poslanstva v Rimu g. Si- dik, ki je pooblaščen za našimi

Minister Eden o odnosih s SZ

London, 15. marca (AFP). Od- govarjajoč na vprašanje laburi- stičnega poslanca Lewisa je bri- tanski zunanji minister Eden iz- javil, da bo »mislil« na predlog, naj bi Velika Britanija in SZ izmenjali parlamentarni delega- ciji.

Pripomnil je, da ne sodi, da je zdaj ravno najprimernejši tren- utek, da Velika Britanija sproži pobudo v tem smislu, zlasti ker so bile volitve v Vrhovni sovjet ZSSR šele včeraj.

KONGRES ZVEZE STUDENTOV

ODLOČNEJŠI BOJ PROTI MALOMEŠČANSKIM UPLIVOM

Skopje, 15. marca
Med današnjo razpravo na drugem kongresu Zveze studen- tov Jugoslavije so posvetili po- sebno pozornost pouku na uni- verzah. Mnogi delegati so pouda- rili, da je šolanje studentov na nekaterih fakultetah, zlasti pa na tehničnih visokih šolah, otežoče- no spričo obsežnega gradiva, ki ga ne morejo obvladati niti naj- boljši študenti v manj kot sedmih letih. Učni programi so še vedno znerdni, na fakultetah pa preda- vajo mnogo predmetov nezadost- no pripravljeni profesorji. Po- manjkanje učbenikov in skript prav tako vpliva na učni uspeh studentov.

Po razpravi o zakonskem osnutku so sprejeli predlog ko- misije, naj bi bila pravica stu- dentovskih predstavnikov v uni- verzitetnem svetu omejena zgolj na potrjevanje izbire predavateljev. Današnje dopoldansko delo kongresa se je končalo z razpravo

o socialno zdravstvenih in špor- nih vprašanjih in s predložitvijo predkandidatne komisije za iz- volitev novega centralnega od- bora Zveze studentov Jugoslavije. Posebno živahna razprava se je razvila v zvezi s predlogom o odpravi otroške doklade in upo- stavljanju štipendij, ki bi vplivale na učni uspeh studentov.

Popoldne je kongres razprav- ljao o stikih Zveze studentov Ju- goslavije z drugimi študentskimi organizacijami.

Kongres je poudaril potrebo, naj bi mednarodno sodelovanje študentskih organizacij slonelo na načelih enakopravnosti brez sle- hernege političnega, plemenskega in narodnostnega zapostavljanja.

Ob sprejetju resolucije je dru- gi kongres na temelju sporočila delegacije Zveze studentov Ju- goslavije na četrti mednarodni stu- dentski konferenci v Carigradu, ki jo je organiziralo koordinaci- sko tajništvo nacionalnih študent- skih unij, potrdil stališče jugo- slovanske delegacije na tej konfe- renci. Pozdravil je tudi eno leto trajajoče plodovito sodelovanje študentskih organizacij Jugosla- vije, Grčije in Turčije. Kongres Zveze studentov Jugoslavije je centralnemu odboru in vsem or- ganizacijam Zveze studentov za-

stavil nalogo, naj poglobijo sodelo- vanje z nacionalnimi študentskimi organizacijami nerazvitih dežel Azije, Afrike in Južne Amerike. Na koncu je kongres sklenil, da se bo v organizacijah Zveze stu- dentov v prihodnje okrepilo ideo- loško in politično delo in da se bo začel odločilnejši boj proti raz- ličnim sovražnim malomeščan- skim vplivom.

Nocoj so poslali s kongresa predsedniku republike Josipu Brozu-Titu tole pozdravno brzo- javko:

»Ker smo spoznali, da je nujno potreben nadaljnji boj za izgra- ditev novega človeka — študenta socialistične družbe, bomo še bolj krepili politično, družbeno in znanstveno dejavnost. Naše na- daljnje naloge so, da se strokovno izpopolnjujemo, da sprejemamo znanstvena dognanja, se borimo proti zastalim in neznanstvenim pojmom in jim aktivno sodelu- jemo pri reševanju univerzitetnih vprašanj.

Organizacije Zveze studentov se bodo tudi v prihodnje resnično zavzemale za ohranitev miru na svetu, borile se bodo za enako- pravnost med študenti raznih drž- av ter podpirale osvobodilni boj zaslužjenih in kolonialnih na- rodov.«

Vremenska napoved
Vremenska napoved za torek, dne 16. marca 1954: Pretežno oblačno vre- me brez bistvenih padavin. Priča- kujejo se manjše krajevne razjane. Temperatura v medaj od 0 do +8 stopinj Celzija, na Primorskem pa od +4 do +12 stopinj Celzija. Vete- rijski smeri.

Cene surovin naraščajo

V kolektivih živo razpravljajo in iščejo najboljši način za izvajanje uredbe o trgovanju

vi trgovin z železnino. Iz podjetja »Drogerija« bo nastalo verjetno več samostojnih podjetij. Tudi delavski svet podjetja Sadje-zelenjava razpravlja o razdelitvi podjetja na več poslovnih enot, ki bi vsaka imela poleg poslovalnic še nekaj stojnic. V podjetjih špecerijske stroke »Grmda« in »Emona« pa so začeli že ločeno obračunavati stroške po poslovalnicah, da spoznajo, kakšna bi bila rentabilnost posameznih poslovalnic ob ločenem obračunavanju, kakor ga predpisuje uredba. Ko bodo imeli o tem točno sliko, bodo sklepali o najbolj ustrežajoči obliki za reorganizacijo in decentralizacijo. Skratka, povsod so kolektivni spoznali, da je bolje, če stvari sami uredijo, kakor pa, da se reorganizacija ozir. decentralizacija izvede z morebitnim administrativnim ukrepom.

V diskusiji so seveda tudi še naprej predvsem tiste poslovalnice na podeželju in periferiji mest, ki bi bile pri samostojnem obratovanju nerentabilne. Tu gre predvsem za špeterijske poslovalnice, ki prodajajo blago, za katero veljajo enotne prodajne ce-

Ali se ta pomembna gospodarska veja res ne more iztrgati iz zaostalosti?

Sirastvo po šivilarskem načinu, je v Bohinj doseglo vrhunec koncem prejšnjega stoletja, ko so zabeležili okrog pet vagonov letne proizvodnje siras. Za pol Bohinjci kasneje niso šili večje a časom. Mnoge mlekarne v Sloveniji so začele izdelovati sir po ementalnem načinu in dosegle kvaliteto, ki kupce bolj zadovoljuje, kot kakovost bohinskega siras. To se čuti tudi v trgovini. Trenutno je Bohinj še pol vagona neprodanega siras lanske proizvodnje, kar se je po osvoboditvi prvič zgodilo.

Ob 80-letnici bohinskega sirastva moramo zabeležiti tudi naraščajoč veselje poljošč in pomembno bohinske gospodarske veje. Bohinjsko sirastvo je zelo znano. Če bo ostalo na pri starem, si ne more obzati.

Trgovinska zbornica za mesto Ljubljana je na svoji nedavni letni skupščini postavila načelo, da je treba upoštevati specifične pogoje posameznih podjetij in njihovih poslovalnic ter določa osamosvojitve le take poslovalnice, ki zaposlujejo najmanj tri do štiri uslužbenke, ker bi se sicer poslovalnice z manjšim številom uslužbencev izločile iz družbene kontrole. Tudi v kolektivnih se mnogo razpravlja o možnostih kolektivnega upravljanja poslovalnic oziroma samostojnih trgovin. V podjetjih in obrtih, kjer šteje kolektiv manj kakor sedem članov, se namreč šteje, da predstavlja organ upravljanja ves kolektiv. Težko pa je govoriti o socialističnem obratu, ki ga uprav-

dolnoli poljeta (december-maj) in bi bilo na povprečno 400.000 litrov mleka ali razpoložno 2200 litrov dnevno. Spodnja Bohinjska dolina s središčem v Bohinjski Bistrici se razlikuje od gornje doline v toliko, ker je Bohinjska Bistrica že precejšnje naselje z znatno lokalno potrošnjo, razen tega pa bo treba omogočiti brž ko mogoče še dovolj pasteriziranega mleka, v tujsko prometni sezoni pa tudi razne mlečne pižaje. To kaže, da potrebuje spodnja dolina mlekarstvo mešanega tipa, s čemer pa je tudi povedano, zakaj ne bi bila primerna ena sama centralna za vse Bohinj.

Cene premoga so namesto pričakovanega padca v januarju poskočile za 1 %, ker so je podražil jamski les, ki nam ga je primanjkovalo, tako da je bilo ogroženo redno obratovanje posameznih premogovnikov. Cene jamskega lesa iglavcev so v januarju poskočile povprečno za 13 %. Nekatera podjetja pa so jarski les podražila tudi v februarju (podjetja v Ogulinu in Kočevju). Veliko povpraševanje omogoča premogovnikom, da lahko nekoliko dražje prodajo ves premog, kar ga nakopičuje. Pri tem se računalo, da bodo poleti, ko bo povpraševanje manjše, cene padle.

V **industriji nafte** kaže indeks, da so v januarju cene poskočile za 15 %, predvsem zaradi zvišanja stopenj davka na promet, veljavnih od januarja; razen tega prodajajo od januarja nekatere proizvode te industrije po določenih cenah, ki so na višji ravni kakor prej (najvišja cena benzina je določena na 35, petroleja pa na 63 din kilogram). V februarju so ostale cene vseh proizvodov v tej panogi nespremenjene na ravni, doseženi v januarju.

V **pogledi črne metalurgije** so ostale cene večine proizvodov nespremenjene. Cene pločevine vseh vrst

V barenju metalurgiji kaže i dokaz zvišanja cen za 9,8% zaradi uporabe novih stopenj davka na promet, dalje zaradi podražitve uvoznih surovin (aluminijev flurid, kriolit itd.) ter surovin v domačem trgu (kromova ruda, kromov koncentrat, ferrosilicij, aluminij v kosih itd.) ter pomanjkanje električne energije v nekaterih podjetjih.

Cene manjšega števila potrebščin v kovinskih industriji so v januarju naraščale, toda indeksi cen v tej panogi kažejo v celoti padec za 4 % zaradi porenitve traktorjev v tovarni motorjev v Rakovici od 3.677,00 v decembru na 2.871,00 v januarju. Do te porenitve je prišlo zaradi znižanja kalkulativnega dobička podjetja za leto 1954.

Indeksi cen v kemijski industriji je bil v januarju v primerjavi z decembrom lanskega leta za 6 % nižji, ker so bili farmacevtski proizvodi oproščeni davka na promet, vsem ko so cene talih proizvodov ostale v glavnem neizpremenjene.

Naglo podražitev lesa je povzročila podražitev reanovnega gradbenega lesa vseh vrst, kar je vplivalo na skok indeksov cen v lesni industriji na 14,3 %. Tolikšna podražitev je posledica zvišanja gozdnih taks v izkoristnih gozdov, pvedanja prevoznih stroškov, podražitve goriva, višjih stopenj davka na promet karbidi tudi stanja na trgu, ki se je poslabšalo zaradi neugodnega vremena v decembru 1953 in v januarju 1954. Podražitev celuloznega lesa je vplivala na indekse cen papirja, ki se je dvignil povprečno za kakih 10 %.

Po kolobranju v januarju, ki se nastalo iz navedenih razlogov, so ostale cene industrijskega blaga na drobno v februarju v vseh industrijskih panogah malone nespremenjene. O stabilni ravni cen pa bomo lahko govorili pri večini industrijskih izdelkov šele konec marenja in začetku aprila, ko bodo kalkulacije podjetij vskladene in ko se bodo izoblikovale prve vrstne prodajne cene.

Ing. R. Jovanović

Planina Zajamnik nad Bohinjem Foto Janko Pučnik

Čuti tudi v trgovini. Trenutno je v Bohinju še pol vagona neprodanega sirsa lanske proizvodnje, kar se je po osvoboditvi prvič zgodilo.

Ob 80-letnici bohinjskega sirarstva moramo zabeležiti tojre nerazveseljiv položaj te pomembne bohinjske gospodarske veje. Bohinjsko sirarstvo je zelo zaostalo. Če bo ostalo pri starem, si ne more obetati prijazne bodočnosti. Toda, ali se Bohinjeci s tem lahko sprizljajo? Nikakor ne. Res je steer, da si je veliki del bohinjskega prebivalstva poslal zaslužek v industriji in tujskem prometu, vendar zaradi tega ne kaže zamenjati kmetijstva, v katerem tako in tako nekaj pomeni le živinoreja.

Sodim, da predstavlja gornja Bohinjska dolina še vedno prelep kočiček slovenske švice, ne le zaradi pokrajinskih lepot, ampak tudi glede pogojev za alrarstvo. Pri nas steer gradimo velike Industrijske mlekarne. To bodo steer lahko uporabljale pridobitve moderne tehnike, vendar ne bo nobena imela tako idealnih prirodnih pogojev, kot so v gornji Bohinjski dolini. Zato bi si v Bohinju oziroma vsaj v njegovi gornji dolini lahko prihranili gradnjo take mlekarne in bi namesto te zgradili pristno švicarsko alrarstvo. Ta naj bi tudi v prihodnje sprejemala mleko dvakrat na dan, predelovala izključno le surovo mleko (in ne pasteri-stranega kot v večini drugih mle-karn), pač pa naj bi uporabljala naj-nodobnejše metode v proizvodnji. Vskladitvenju in negi alra. Razume

OB PREHODU NA SAMOSTOJNO FINANSIRANJE V SOCIALNIH USTANOVAH

Preplah v domu onemoglih v Vojniku

Mnogi okraji zavlačujejo plačevanje oskrbovalnine

Ljubljana, 15. marca. V Domu onemoglih v Vojniku (okraj Celje-okolica), ki je največji dom te vrste v Sloveniji (ima 240 oskrbovancev), je pred dnevi nastal preplah. Po sobah se je kot blisk raznesla vest, da se okraj, ki so sedaj dolžni plačevati Domu za svoje onemogle, določeno oskrbovalnino, upirajo plačevanju, in da bo pač moral vsakdo, ki je iz drugega okraja,

poditi v svoj okraj ter si tam poskatski zatočišče in pomoč. Take besede pa so ne le med tistimi, ki so v Vojniku že 15 ali 20 let, ampak tudi med drugimi oskrbovanci, ki jim je ta kraj z vsejimi gozdički in okolnimi hribi postal nov dom, povzročile silno vznemirjanje. Bilo je mnogo joka in stoka, solza in jeze ter upravičenih in neupravičenih komentarjev. Razburjenje je bilo ime-

do pri nekaterih onemoglih celo
zdravstvene posledice.

Cepuranc je tu vest prisla
oskrbovancev povsem pretrpana
in napačna, ima pa
svoj pravi koren. S 1. marca
letos, ko so tudi socialne usta-
move v Sloveniji prišle na samo-
stojno finansiranje, so se po
vseh domovih pojavile težave v
večji ali manjši obliki. Po urad-
nih predpisih so namreč okraji
dolžni plačevati za svoje oskr-
bovance celotno oskrbovalno
tistim domovom ali zavodom,
kjer oskrbovanci gostujejo. Zato
morajo okraji imeti predvidena
sredstva v proračunu, kakor jih
je obvestil Svet za zdravstvo in
socialno politiko LRS že v začet-
ku novembra lani.

Vendar pa stvar ne gre tako gladko. V Domu za duševne poranjenih v Hrastovcu (Maribor okolica) so bili v začetku meseca oktobra iznenada brez vsakršnih sredstev. Okraj Maribor okolica, ki je do 1. marca redno oskrboval te ustanove, ni pravočasno poskrbel, da bi se začelo v domu samostojno gospodarstvo, kar bi rešilo težavo. Zaradi tega je neudoma prekinil dobavo hrane in zdravil, kar je povzročilo celo pomanjkanje hrane. Zaradi tega so bili prisiljeni, da so se obrnili na lokalne trgovine, kjer so kupili nekaj hrane, kar je bilo tudi precej drago.

Okraji večidel zavlada plačevanje, izgovarjajo se na različne načine, ali pa sploh ne dajejo odgovora na zahteve ustavov. Okraj Celje okolica, ki ima prav tako v Domu v Hrastovcu več volnoljnih bolnikov, da bi se začel, kdo ve zakaj, plačevati skrbnovalnino za svoje bolnike le 1. julija.

Tako stanje je sedaj skoraj po vseh 31 domovih onemogočilo, kolikor jih je v republiki, in tudi v drugih socialnih in zdravstvenih zavodih. V kolikor merodajni ljudje iz okrajev in ustanov ne bili že lani o tem bveščenjeni z uredbami in odloki, lahko tudi na konferencah, bi oblikovanja, začetna zmeda pookod laže opravičljiva. Tako pa e nered pripisovati samo neodornosti poedincev. K. M.

cej upov. Prihodnje dni mislijo sprejeti več novih delavk. Toda vseh, ki sprašujejo za delo v tovarnah okrog 700 jih je, dosedanja ljubljanska lahka industrija ne bo mogla zaposliti.

NA POSREDOVALNICO PRIHAJA TUDI PRECEJ
TAKIH, KI IIM NI MNOGO DO DELA

Skoraj po obrazu, še bolj pa po razgovorih, lahko hitro presodimo, komu je več in komu manj do dela. Tu je mlada, nezakonska mamica k otrokom v naročju. Tovarišica na posredovalnici jo dobro pozna. Ve, v kakšni stiski je in objubi ji skorajšnje zaposlitev, ker jo ima na seznamu najbolj potrebnih. S hvaležnostjo v očeh se ji tovarišica zahvali. Takoj za njo pride na vrsto tudi dobra znanca na posredovalnici.

»Kaj vas nisem poslala v Mestno vrtunarijo?«

»O, to delo, mi zame. Rada bi nekaj pod streho.«

»Ne, ne, vas že poznamo, izločila vas bom iz seznama dela potrebnih.«

Slap besed se usiplje, pri delu najbrž ne bi bila tako urna in skoraj moramo verjeti tovo. Tonečki, ko pravi, da tej ni veliko do dela. Ona, ki so poslali v službo nekam na Ježico, pa pojasnjuje, da je že vse oddano. Toda, kako neki, še v soboto je direktor podjetja ponovno prošil posredovalnico, naj pošlje primerne tovarišice. Včasih, tako povedo na posredovalnici, se skušajo otresti dela tudi one, ki prejemajo od države podporo. Dvema šiviljama n. pr. so ponudili delo, ki jima ni bilo všeč. Po dveh dneh, ko so jima

Dan za dnem je na posredovalnici za delo takokot je bilo danes. Za moške ni tako hudo, ker išče zaposlitev le okrog 300 nezaposlenih. Huje je za žensko delovno silo. Če bi bilo več uslužnostnih podjetij, če bi tovarne sprejemale manj delavk s podeželja mimo posredovalnice, bi bilo takoj bolje. Razen tega skušajo na posredovalnici sedaj doseči odobritev širših kompetenc in potrebnih finančnih sredstev, da bi za nezaposlene s premajhno strokovno izobrazbo organizirali posebne tečaje, kjer bi izpopolnile svoje znanje in tako imele več možnosti, da pridejo do kruha.

M. N.

»**Bom do bila delo?**«

Tri ure na ljubljanski posredovalnici za delo

Drugem nadstropju Delavskega doma je ob okencu na koncu hodnika velika gneča. V gruču prevladujejo dekleta in mlajše ženske, dve, tri držijo v naročju otroke. Po bežnih pozdravih na levo in desno lahko presodimo, da so mnoge že večkrat srečale na tem mestu, vendar se tudi med znankami ne razplete daljši razgovor. Ženske si prizadevajo, da bi čimprej prišle na vrsto pred okencem.

Tovarišica Itončka ima veliko dela. »Ne, ničesar še nimam za vas,« odgovarja pravkar tovarišici, ki je pri okencu. »Kako je že z vami, ste poročena?«

»Da, tri otroke imam. Mož je zaposlen, a pri nas je še mati. Saj veste, šest ljudi in ena plača. Bi ne bilo mogoče v kakšni menzi dobiti del zame?«

»V menzi težko, v gostinstvu tudi. Gostinska in trgovska podjetja še vedno največkrat zaposlujejo ljudi mimo posredovalnice.« Tovarišci ji vrne zgazano potrdilo, s katerim prihajajo na posredovalnico nezaposlene tovarišice vsakih 14 dni, one, ki prejemajo podporo pa vsak teden, da jih vodijo v evidenci ter jim po možnosti, v rednih intervalih, dajejo hrano.

SEZONSKEGA DELA SE MNOGE BRANIJO,
PRAV TAKO PRIVATNE ZAPOSLOTITVE

»Že spet sem pri vas.« »Dala vam bom listek, da se zaposlite pri Mestni vrtnariji.«
»Toda to je le sezonsko. Pohištvo bi si z možem rada nabavila, pa ne bom mogla kupiti na obroke, če sem le sezonsko zaposlena.«

V pisarno pride mlajši, soliden tovariš, ki išče go-

spodinjso pomočnico. Če se le da, bi rad dobil samo stojno, ker sta oba z ženo v službi. Tovarišica odgovarja, da bodo pogledali, toda tako, ki zna kuhati te samostojno voditi gospodinjstvo, bodo na posredovalnici težko našli.

»Imate kakšno službo zame? Ampak državno!«
»Kje si bila doslej?« »Za gospodinjsko pomočnico
toda raje umrem, ko da grem še enkrat, ko sem toliko
hudega v življenju že poizkusila.«

Na zdravem, 18 do 30 let staremu obrazu bi človek težko zasledil sledove slabih življenjskih izkušenj. Ses mesecev je bila v službi, pa gospa ni bila dobra. Tudi vendar še niso take hude življenjske izkušnje. Morda bi še poizkusila?

»Ne! V državno službo hočem!
Veliko je takih!

DOBRE STROJEPIŠKE, STENOGRAFKE, KNJIGO-
VODKINJE, RAČUNOVODKINJE BI LAHKO
DOBILE ZAPOSLEITE TAKOJ, DRUGACE JE
Z ONIMI, KI PISARNISKEMU DELU NISO KOS

»Tovarišica, nič ne bo, samo štiri gimnazije imaš, če bi znala strogo pisati alistenografijo, bi dobila takoj.«
»Sedaj hodim v tečaj.«
»Kako težko je,« mi pojasnjuje tov. Tončka mimo grede. »Strokovno usposobljene moči bi prav lahko zaposlili. Take, ki ne znajo veliko, pa le malokje potrebujejo. Pa tudi glede ostalih je velikokrat težko uravnovesiti povpraševanje in ponudbo dela.« V pisarni že tretjič pride prilitejša, bolj kmečkopravljena ženska ter sprašuje, če že imajo kako ponudbo za kmečko delo. Kje neki, tudi tega se ženske po večini branijo kot ognja. Po razgovorih pred okencem vidimo da budita Kartonažna tovarna in tovarna »Rog« pre-

KULTURNI OBZORNIK

Dnevi avstrijske glasbe v Ljubljani

bodo poglobili dosedanje sodelovanje med avstrijskimi in jugoslovanskimi glasbenimi delavci

Ljubljana, 15. marca. Včeraj so prispele v Ljubljano predstavniki avstrijskega glasbenega življenja. Avstrijski gosti so že v Beogradu in v Zagrebu predčili dneve avstrijske glasbe in razstave avstrijskega glasbenega tiska.

V Beogradu je bila tudi že podpisana pogodba o avtorski zaščiti med avstrijsko AKM in med našim zavodom za zaščito avtorskih pravic. To je prva mednarodna pogodba iz področja avtorskega prava. Avstrijski zakoniki pa so poslali za razstave približno po 900 raznih edicij, ki so jih poklonili našim akademijam za glasbo.

Danes se začne tudi v Ljubljani dnevi avstrijske glasbe, medenja maja pa bodo jugoslovanski skladatelji in reproduktivni

Razstava planinskih akvarelov v Mali galeriji

Ljubljana, 15. marca. Danes popoldne je bila v Mali galeriji Društva slovenskih likovnih umetnikov na Titovi cesti odprta razstava planinskih akvarelov akad. slikarja Maska Koželja iz Kamnika. Razstava obsega okrog 70 akvarelov, samih planinskih motivov, in to dovršenih akvarelov, skic za akvarele in olja, prikazuje pa tudi akvarele z lopatic in njihov razvoj.

Akademski slikar Maska Koželj se je rodil leta 1883 ter živi v Kamniku, kjer ima tudi svoj atelje. Akademijo je študiral na Dunaju leta 1903, še prej pa je obiskoval Obrtno šolo v Ljubljani pri prof. Veselu. Z Dunaja se je preselil v München, kjer je študiral umetnost, predvsem samo planinskega slikanja.

Slikar Koželj je po svojih planinskih motivih dobro znan slovenskemu občinstvu, saj se ukvarja samo s to motiviko. Poleg tega pa je Maska Koželj tudi slikar fresk; pri tem umetniškem delu je pomagal že svojemu očetu Matiji Koželju, ki je s svojimi freskami poslikal večino cerkva na Gorenjskem in Dolenjskem. Njegova glavna tehnika je akvarel, ima pa tudi mnogo oljnatih slik. Dela tudi gvaše itd. Njegova posebnost je akvarel z lopatico.

Časnik »Vidiki« bo pričel znova izhajati

Konec tega tedna bo ponovno začel izhajati časnik študentov beograjske filozofske fakultete za književnost in kulturo »Vidiki«. Časnik se bo ukvarjal v glavnem s literarno problematiko in si prizadeval spremljati domače ter tuje pereče probleme in dogodke.

Časnik bo izhajal enkrat mesečno na osmih straneh.

Angleški profesorji bodo obiskali evropske univerze

V Jugoslavijo prispe profesor V. De Sola Pinto, predstojnik oddelka za angleški jezik na univerzi v Nottinghamu

Več profesorjev angleških univerz bo v marcu obiskalo 9 evropskih dežel, med njimi tudi Jugoslavijo. Njihovo potovanje po Evropi je organiziral Britanski svet za kulturno sodelovanje

DRUŠTVO SLOVENSKEH KNJIŽEVNIKOV

Spored proslave Srečka Kosovela

ob petdesetletnici rojstva

Alojz Srebotnjak: Pesem. Poje zbor Slov. filharmonije.
Srečko Kosovel: Rad bi povedal... Recitira St. Sever.
Spominski govor govori dr. Bratko Kreft.
Alojz Srebotnjak: Temni bori. Kraska, jesen, Marjan. Li-povska S. Stefan, Ubald Vrabec: Veter - poje zbor Slov. filharmonije.
Srečko Kosovel: Richepinov motiv, Matka čaka. Godba pomlad - recitira Helena Erjavčeva.
Rado Simoniti: Melanholija, Romanca - poje L. Korosec.
Srečko Kosovel: Ekstaza smrti. Naš spev, Opolnoli - recitira Jože Tiran.
Breda Šček: Bori dehtijo, Rado Simoniti: Ples v rdečem - poje Rudolf Franci.
Srečko Kosovel: Balada, Orhek, Kdo je hodil - recitira St. Sever.
Ivan Šček: Kraska vas, Rado Simoniti: Starica za vasio - poje zbor Slov. filharmonije.
Dirigira Rado Simoniti, pri klavirju dr. Danilo Svata. Vsi zbori in solisti so kompozirani na Kosovela besedila. Proslava bo 17. marca 1954 ob 20 v veliki filharmonični dvorani.

umetniki vrnili obisk avstrijskim umetnikom na Dunaju, v Gradcu in v drugih avstrijskih mestih.

Da bi seznanili s programom dnevnih avstrijske glasbe tudi širšo javnost, so avstrijski gostje priredili tiskovno konferenco, katere so se udeležili zastopnik avstrijskega ministrstva za kulturo in prosveto, sekcijski svetnik gospod dr. Wilhelm Waldstein, dalje skladatelj dr. Josip Marx, skladatelj profesor Alfred Uhl, šef glasbenega oddelka radia v Gradcu Ernest Ludwig Uray, direktor radia RWR Emerich Zillner, skladatelj Robert Fanta, zastopnik založbe Doblinger Christian Wolff, dirigent Randolph in drugi.

Na tiskovni konferenci je goste pozdravil predsednik društva skladateljev Matija Bravničar, nakar je dr. Wilhelm Waldstein v krajšem nagovoru naglasil, da je sodelovanje med avstrijskimi in jugoslovanskimi glasbeniki stopilo v novo dobo. Doslej so bili le posamezni stiki, namen sedanje akcije pa je, da se ustvari široka osnova za sodelovanje. Zatem je skladatelj dr. Josip Marx dejal, da so bili sprejeti v

Beogradu in v Zagrebu izredno navdušeno, čeprav je bil program samo nekakšen izbor iz klasične in moderne avstrijske glasbe, kajti teže je dati večji pregled. Zatem je govoril o dosedanjih odnosih med avstrijskimi in jugoslovanskimi glasbeniki, ki so bili do sedaj sila pristrani. Izrazil je prepričanje, da je to gostovanje šele začetek pravega in globljega sodelovanja. Spregovoril je tudi nekaj besed o moderni glasbi in dejal, da eksperiment ni vedno odkritje. Zato velja za moderne smeri v glasbi tudi dejstvo, da vse novo ni genialno. Avstrijski glasbeniki niso nikakšni ekstremisti, toda pozdravljajo z resničnim veseljem vsako pot, ki kaže umetniško moč in ki pelje do pozitivnih uspehov.

V daljšem razgovoru so nato avstrijski glasbeniki izrazili svoje dosedanje vtise o turneji po Jugoslaviji in navdušeno izjavljali, da so našli topel sprejem ne samo med glasbeniki, temveč tudi med občinstvom. Poglobili bodo tudi sodelovanje med avstrijskim in jugoslovanskim radiom, organizirali posebne enourne oddaje jugoslovanske glasbe na dunajskem oddajniku ter poglobili stike med založniškimi podjetji.

F. V.

Ob gostovanju celovškega mestnega gledališča

Preteklo soboto in nedeljo je gostovalo celovško mestno gledališče v ljubljanski Operi. Takšna gostovanja so vsekakor pomembna, saj mnogo prispevajo k našemu daljnemu utrjevanju kulturnih vezi med nami in našimi sosedi na severu. Lani je celovško gledališče prvič nastopilo na našem odru z Millöckerjevo opero »Dijak prosjak«, ki jo je naše občinstvo navdušeno sprejelo.

Tudi letos so se nam gostje predstavili z delom iz operne literature, s Straussovim »Netopirjem«, ki je zavzemal program obeh večerov.

»Netopir« predstavlja krono odrske ustvarjalnosti velikega kralja valčkov; delo je vse polno duhovitih glasbenih domislekov, ki vro kot iz neusahljivega vira, a je v celoti muzikalno tako iskreno občuteno, da te mora zajeti. Dramatska stran je seveda zelo naivna, ne brez neskladnosti, docela odmaknjena človeku in problematiki današnje stvarnosti in skratka ne prenese resnejšega dramaturškega premotričanja; vendar pa izžareva tudi toliko pristnega humorja, da se človek lahko iz vsega srca nasmeje.

Pri presoji poustvaritve opere moramo vsekakor imeti v vidiku, da ta zahteva docela svoj stil; zato jo je pač treba ocenjevati z docela drugimi vidiki kot na pr. komično opero ali komedijo. Izvedbi »Netopirja« celovškega mest. gledališča je treba izreči vse naše priznanje, bila je po svoji glasbeni kakor tudi igralski strani skrbno pripravljena in je v glavnem dobro ugodila stil klasične dunajske opere, ne glede na nekatere manjše pomanjkljivosti: bilo bi želeli več enovitosti režijskega koncepta, nekoliko več tistega Straussovega poleta in ognjevitosti, pa tudi več popolne preciznosti v orkestru. Nastopajoči so bili močnejši po igralski kot po pevski strani svojih vlog. Mestoma je motilo malce premočno karikiranje, čeprav »karikiranje« samo na sebi v operi docela na mestu. Včasih je bila tudi opazna nepopolna izenačenost v izdelanosti glavnih in obratnih figur. Od pevcev sta prednjačili predvsem Maria Bowden kot Rosalinda s svojim toplo občutnim prednašanjem in Margaret Cornell v vlogi Adeline s svojo ljubkostjo in živahnostjo. Se posebno priznanje zasluži Theo Knapp, ki je nastopil v govornih vlogi jetniškega paznika Frosha. Posamezni ansambli, zbor in orkester so dosegli zadovoljivo ubranost, baletni valčki pa kažejo tudi umetniško stremljenje celovškega gledališča na tem področju. Predstava je močno ogrela prisotno občinstvo, ki je nastopajoče nagradilo z navdušenim aplavzom.

Jože Sivec

»Socialistično gibanje v Vojvodini (1890-1918)«

(Založba »Bratstvo-Jedinstvo«, Novi Sad, 1954)

Nedavno je v Novem Sadu izšel zbornik izbranih sindikalnih, partijskih in drugih dokumentov o organiziranju delavskega gibanja v Vojvodini, ki ga je sestavil odbor za proslavo 50-letnice srbskega socialnodemokratskega gibanja.

Ker zgodovina političnih in gospodarskih borb delavskega razreda v Vojvodini od 1890 do 1918 še ni obdelana, ker je bilo uničeno mnogo dokumentov tiska, letakov in brošur, bo ta zbirka več kot sto dokumentov nedvomno prispevala k boljšemu seznanjanju z zgodovino revolucionarnega gibanja naših narodov.

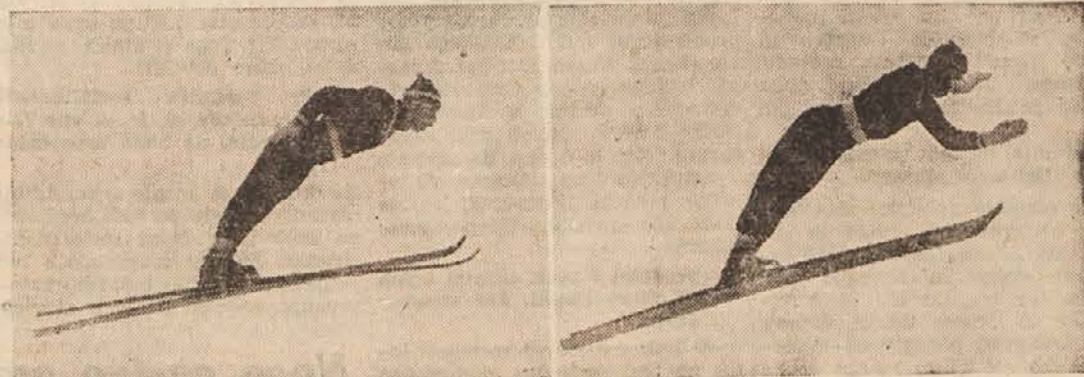
POPRAVEK

V nedeljo, 14. marca se je vrnila v članek »Druga medunivertetna konferenca« pomota. V diskusiji profesorja Ekonomske fakultete iz Ljubljane, dr. Dolfeta Vogelnika, je odveč stavek: »Vse to se mu ne zdi pravilno«.

SPORT IN TELESNA VZGOJA

V dolini Planice 971 poletov

Finci in Norvežani zapustili najboljši vtis — Alfredsen, Hyvärinen, Laaksonen dobili za slog oceno 18 — Našim tekmovalcem manjka rutine — Od jugoslovanskih skakalcev najbolj ocenjen Rogelj

TO STA DVA MOJSTRA IZ FINSKE Silvenoinen in Pokka

Planica, 14. marca. Planica se je vnovič predala svoji samoti. Tekmovalci se odšli na izlet. Vse je postalo pusto in prazno in šele čez tri leta bo spet zablesčala v polnem sijaju. Prihodno sezono so na vrsti Kulm in Obersdorf.

VZLIC DEJZU DOBER OBRACUN Letošnji obračun je zelo dober. Izvedli so skupno 322 poletov — če računamo samo skoke nad 80 m. Od stotek padcev je ostal še nadalje nizek, kar je značilno za Bloudkovske skakalnice. V treh dneh tekmovalnja je bilo samo 23 padcev: več kot dober odstotek, sluski če upoštevamo, da je bilo zadnja dva dni tekmovalna vreme zelo slabo.

Pričakovali smo, da bo to pot Planica proslavila še en jubilej: tisoči polet v dolini Tamarja. Toda tega ni prišlo, ker v nedeljo niso izvedli tretje serije skokov. V dvajsetih letih obstoja Planice je bilo 971 poletov. Od tega je bilo padcev kakih 10%. V primeru z 1948. so bili tokrat doseženi boljše rezultati. Medtem ko je bilo takrat samo 33 poletov nad sto metrov, so letos tekmovalci 54 krat preleteli to mejo.

SVEDI SO RAZOČARANI Na jubilejni proslavi Planice se je zbralo tudi nekaj znanih skakalcev svetovnega slovesa. Pri tem milimilno predvsem na Šveda Oestmanna, Holmströma in Finca Hyvärinena. Čeprav so Švedi pripravili ekipo z zvezdicami imeni in veljavi za favorite, so nas najbolj razočarali. Če bi ne bilo Petterssona, bi njihove udeležbe po rezultatih skorajda ne opazili. Oestmann je osemnajsti, Erlanson 21., Holmström pa ni niti

DRŽAVNO MOSTVENO PRVENSTVO V NAMIZNEM TENISU

Brez presenečenj

Podobnik premagal Grujića 2:1

Zagreb, 15. marca — Danes se je začelo državno mostveno prvenstvo v namiznem tenisu. Sodeluje devet moštev. V prvih tekmah ni bilo večjih presenečenj. Zmagali so favoriti. Najhujši boj je bil državni prvak Spartak proti zagrebški Svobodi. Subotičani so s težavo zmagali z rezultatom 5:4, daaravno so Zagrebčani vodili s 4:2. Presenečenje je tudi zmaga igralca Slavije Podobnika nad Grujićem 2:1.

Rezultati: Grafičar — Vojvodina 5:0, Železničar — Hajduk 5:1, Grafičar — Projektor 5:1, Partizan — Hajduk 5:0.

Popoldansko tekmovalje ni priselilo nobenih presenečenj. Favoriti so obetali zmago. Vojvodina 5:1, Svoboda — Slavija 6:0, Partizan — Železničar 5:0.

London — Za bližnje svetovno prvenstvo v namiznem tenisu od 6. do 14. aprila v Londonu se je prijavilo že kakih 400 športnikov iz 38 držav. To je največje število udeležencev na svetovnih prvenstvih v namiznem tenisu. Sedanje svetovno prvenstvo bo bržkone izmed doslej najbolj množičnih mednarodnih tekmovalj (ne vtevši olimpijskih iger).

ZADNJE POROČILO VOJETA ČUČKA S SVETOVNEGA PRVENSTVA V HOKEJU NA LEDU

7:2 senzacija za športni svet

Kondicija in hitrost prinesla Rusom v finalni tekmi s Kanado visoko zmago

Zadnje poročilo našega dopisnika Vojeta Čučka o svetovnem prvenstvu v hokeju na ledu iz Stockholma se glasi:

Vrh svetovnega prvenstva je bila finalna tekma med Kanado in SZ. Zanimanje je bilo veliko. Borba je izšla zelo naporna. Kljub dvema goloma razliki so gledalci še vedno verjeli v zmago Kanadanov, čeprav ob ograjo. Ker so že v eni izmed minutnih tekem Kanadanci izgubili, branilca Chapmana (zlom čeljusti), je ta izguba močno oslabil njihovo moštvo.

RUSI SO BILI SAMI PRESENEČENI Občinstvo je bilo zelo objektivno. Obojestranske akcije je nagajevalo z močnim ploskanjem. Kljub dvema goloma razliki so gledalci še vedno verjeli v zmago Kanadanov, čeprav ob ograjo.

Rezultat prve tretjine je bil za vse, pa tudi za Ruse, veliko presenečenje.

KAJ JE PRINESLO RUSKIM IGRALCEM PREMOCI Na to bi odgovorili: hitrost in kondicija. Prvenstvo je bilo za vse moštva zelo naporno. Kanadanci so že v prvih tekmah zelo izžepali. Pri ruski reprezentanci o kakšnih akcijah posameznikov ali tehničnih trikih ni govora, izjema je le Bobrov, ki je presenetil z enostavnostjo svojih solističnih akcij.

NAKADNJA NAKAKA KANADANOV V naslednjih minutah so Kanadanci taktično pogrešili. Zabili so namreč za ostro igro. Ruske napadale so skušali zaustavljati z ostrimi starti. To pa jim ni vedno uspelo, ker so se Rusi kot odlični drsalci temu vedno pravočasno izognili. Pri enem takem napadu je eden najboljših kanadskih napadalev treščil z glavo

med 33. tekmovalci. Mar ni to slabo za tako ugledne predstavnike smučarskih skokov, kot so Švedi?

Najboljši vtis so napravili Finci in Norvežani. Alfredsen in Slatvik sta se po slogu in elegantni res odlikovala pred vsemi ostalimi. To kažejo tudi sodniške ocene. Samo Alfredsen in Finca Hyvärinen in Laaksonen so dobili po 18 točk za slog. Čeprav to ni bilo ekipno tekmovalje, je zanimivo primerjati, koliko

je katere država zbrala točk. Poglejmo rezultate: Finci 1235,3, Avstrijci 1150, Norvežani 1124,8, Jugoslovani 980, Švedi 840, Nemci 757,5, Švicarji 743,6 in Francozi 683 točk.

EDINO ROGELJ

Naša ekipa je izjemni Roglja in Finčgarja bila sestavljena iz mladih skakalcev. Le-ti so zlasti, kar se sloga tiče, zasedali za tujni tekmovalci. Povprečno so naši za slog dobili 13 točk. Edino Rogelj je dobil več — 16 točk. Njega hvalijo tudi trenerji tujih ekip. Sicer pa so naši tekmovalci pokazali, da so nadarjeni, vendar jim manjka rutine.

MEDNARODNI ODOJKARSKI TURNIR V LISBONI

PRVA ZMAGA

Jugoslavija : Nizozemska 3:0

Lisbona, 15. marca. Jugoslovanska odbojkarica reprezentanca si je večeraj na mednarodnem turnirju v Lisboni priborila prvo zmago. Premagala je Nizozemsko z rezultatom 3:0 (15:9, 15:8, 15:13).

Francoska reprezentanca je premagala Portugalsko A reprezentanco z rezultatom 3:0 (15:9, 18:16, 15:12).

TENIS

Uspešen nastop Bača na francoski rivieri

Pariz, 15. marca. Mladi zagrebški teniški igralec Bača je uspešno igral tudi na drugem teniškem turnirju v Cannesu na francoski rivieri. V prvem kolu je premagal francoskega teniskega igralca Paccarda s 6:2, 6:4. V istem kolu je Avstralec Molloy premagal Jageca s 5:7, 6:2, 4:6.

Skupine za »Pokal Galea« določene. Organizacijski odbor teniskega tekmovalja za »Galea pokal« je izbral skupine za letošnje tekmovalje, ki bo od 27. julija do 1. avgusta. Jugoslavija je v skupini s Švedsko in Nemčijo.

Aschafenburg, 14. marca. Boksarsko moštvo »Spartak« je večeraj premagalo v Aschafenburgu boksarje »Sportvereina 1860« z visokim rezultatom 13:7.

V drugi tretjini so se Kanadanci nekoliko zbrali. Že v prvih sekundah so dosegli gol. V hipu pa so spet popustili. Rusi so spet v kratkem razdobju dosegli 2 gola. Tri minute pred koncem druge tretjine je bil Kanadastofa kanadske reprezentance na dlani. Dobili so že sedmi gol. Gledalcem se je nudila redka prilika, da vidijo predstavnike države, kjer se je hokej rodil, ko skokovnih glav čakajo poraza. Poizkušali so svetovni prvaki so bili pred tem, da podležijo novincu v tej športni panogi.

Ker je bila zmaga že zagotovljena je sovjetsko moštvo igralo mlajšo. Odličnemu branilcu Kanade Shil-lu pa se je posrečilo še zmanjšati razliko 7:2. Nekaj obojestranskih napadov ni več rodilo sadov. Rezultat 7:2 je bil za vse športni svet senzacija. Moštvo tovarne Lindhult Motors, ki je na prvenstvu zastopalo Kanado, je poraz sptelo športno in tekma je proti pričakovanjem minila brez incidentov.

SAH

DVOBOJ SZ : ARGENTINA

Buenos Aires, 15. marca. Sahovska reprezentanca Sovjetske zveze je prišla v letalost v Buenos Aires. To je prvo gostovanje sovjetskih šahistov izven Evrope. Sovjetski šahisti bodo v dvoboju proti Argentini nastopili brez Bolvinkina in Smislova, ker bosta ta dva imela dvojni za svetovno prvenstvo v Moskvi.

Dvojni med Argentino in SZ so začne jutri v Buenos Airesu. V argentinskem moštvo so: Najdorf, Bolbochan, Bimar, Panno, Rosseto, Maderna, Elisakzes in Pilnik.

Prvo bolniško zavarovanje v Indiji

Prebivalci te velike dežele še zmeraj umirajo v množicah brez zdravniške pomoči

Indijo je svet poznal še nedavno večidel po lakoti in žalostnosti na vseh področjih družbenega življenja. Dokler so vladali v tej deželi Angleži in njim podrejeni, pa tudi vdani maharadža, se indijsko ljudstvo ni moglo otresti žalostnih posledic odvisnosti in izkoriščanja. Šele ko se je Indija osvobodila, ko je

stopila na pot samostojnega življenja in razvoja,

so se razmere nekoliko izboljšale. Zdaj se polagoma dviga iz žalostnosti. Seveda pa ima pred seboj še dolgo in naporno pot, preden se bo uvrstila med napredne in razvite dežele, čeprav ima naravnih pogojev za to neprimerno več kakor mnoge druge dežele.

Kako težko je še zmeraj življenje indijskega ljudstva, si pri nas sploh ne moremo misliti. Tam so še širne pokrajine brez osnovnih pogojev za količkaj znošenja, človeka dostojno življenje. Ne le,

munalne politike. Po dolgem prekanju in hudih bojih se je občasno upravi posrečilo asfaltirati srednji del glavne ceste in postaviti nekaj uličnih svetilk. V Indiji je še zmeraj 99 odstotkov prebivalcev brez bolniškega zavarovanja. Razen skupine državnih uslužbencev in ene same socialistične občine v Bombayju ljudje bolniško sploh niso zavarovani. Zato ni čudno, da umirajo v množicah brez sleherne zdravniške pomoči. Zdravniki so na razpolago samo bogatim posameznikom,

preprost človek zdravil sploh ne more kupiti, ker so predraga.

V Luknovu so se socialisti lotili na tem področju pionirskega dela. Zgradili so kliniko socialnega zavarovanja. Seveda ne smemo misliti, da gre za kliniko v našem smislu. Preuredili so samo večjo hišo in jo zelo skromno opremili. Za zdaj obsega bolniška blagajna 400 družin in pri-

celo penicilin že ima na razpolago. Pregledov je imela ambulanta že nad 900. V blagajniški knjigi sta samo dve postavki: 360 rupij za vzdrževanje klinike in 370 rupij za zdravila. Kaj pa uprava in zdravniki? Tega si klinika za zdaj še ne more dovoliti.

Pet mladih socialističnih zdravnikov se je za eno leto zavezalo, da bodo brezplačno delali.

Na kliniki se menjavajo. Administrativno delo pa tudi brezplačno opravljajo člani socialistične stranke. Seveda to ne more biti podlaga za trajno bolniško zavarovanje, začetek pa je le storjen.

Novo cestno omrežje v Benetkah

Benetška mestna uprava je pripravila obširen načrt o ureditvi prometa. Benetke hočejo povezati z okoljskimi otoki in celino. Zato bodo zgradili več kilometrov dolgo cestno omrežje, večidel pod zemljo, in sicer od sedanjega konca avtomobilske ceste do

Največja žarnica

Največjo in najmočnejšo električno žarnico so oni dan preizkusili na trgu pred Rockefellerjevim nebotičnikom v New Yorku. Žarnica meri v obsegu dober meter. Visoka je nad 1 m in je 75.000 vatna. Izdelali so jo v spomin na Edisonov rojstni dan. Dne 11. februarja je minilo 107 let od Edisonovega rojstva. Edison je pred 75 leti izumil električno žarnico.

Zlato je teklo v mesto

V Cuiabi v Braziliji so imeli nedavno hude nalive. Deroča voda je sprostila kepice zlata in jih prinesla v bližino središča tega mesteca. Kepice zlata, težko 54 gr, so razstavili v neki izložbi. Neki reporter je našel kepico zlata na vrtu svoje hiše. Menda se še nikoli ni zgodilo, da bi voda naplavila v mesto zlato.

Starši ustreljenih sinov Cervi

SEDEM SINOV HKRATI SO USTRELILI FAŠISTI

revnemu italijanskemu kmetu Alcidu Cerviju, ker so podpirali partizane

Mnogo je bilo v minuli vojni pretresljivih tragedij, ob katerih se mora človek zgroziti. O njih so napisali očitno kup knjig. Ljudje so ob prebiranju teh knjig kar nekako otopeli, saj opisujejo toliko grozot, nasilja, mučenja, prelivanja krvi, požigov in drugih zločinov, da človek ne ve, kje bi začel in kje nehal strmeti nad tolikšno podivjanostjo fašizma in nacizma. Ena najpretresljivejših tragedij se je odigrala prav v deželi fašizma, Italiji, kjer so fašisti hkrati ustrelili sedem sinov revnega kmeta.

Blizu Reggio Emilie žive zdaj na lepo obdelani kmetiji štiri vdove z blizu 80 letnim starostkom in 11 otroki. Nekega novembra sivega jutra leta 1943 je odšlo iz te kmečke hiše v smrt sedem bratov; najstarejšemu je bilo 42,

najmlajšemu pa 22 let. Zvezani skupaj za roke in obkoljeni od podivjanih fašistov so molče in ponosno dvignjenih glav stopali na morišče. V hiši so ostale le žene štirih starejših bratov in deset otročičev, katerim se je nekaj mesecev pozneje pridružil še enajsti, ostala je skrušana mati, ki jo je gorje kmalu potem strlo, in ostal je oče Alcide Cervi. Oče ni utegnil žalovati za svojimi ljubljenimi sinovi. Okrog njega so se zbirale obupane žene z nič hudega slutečimi otročiči v pričakovanju, da bo prevzel gospodarske posele in jih po svojih najboljših močeh vodil, saj je bil od tega odvisen njihov vsakdanji kruh.

In oče je strašno tragedijo preživel, da bi rešil otroke svojih sinov. Ko je vseh sedem sinov hkrati padlo pod fašističnimi krogli, družina Cervi zemlje sploh še ni imela. Zdaj ima posestvo, da se na njem za silo preživlja. Stradali so in garali, da so prihranili toliko, da so zemljo kupili. Pretresljiva je zgodba te družine, da človek skoraj ne more verjeti, da je resnična, še manj pa, da se je odigrala v deželi, ki se ponaša z dvatisočletno kulturo.

Cervijevi sinovi so se razliko-

vali od drugih kmečkih fantov po svojem znanju. Brali niso samo strokovnih knjig o kmetijstvu, marveč so imeli doma tudi debele knjige, iz katerih so se učili zgodovine, brali so Danteja, Homerja in dela novejših književnosti. Bili so izobraženi, pošteni, pridni fantje, vezala jih je vzor na bratovska ljubezen. S svojim očetom so bili prvi v teh krajih, ki so 8. septembra 1943 začeli boj proti fašistom in Nemcem. Z nekaterimi iz koncentracijskih taborišč pobeglimi priporniki so pogнали v zrak poslopje fašističnega prezidijskega v Toanu, pozneje pa razorožili karabinerje v vojašnici v Rio. Njihova hiša je bila zavetišče mnogih svobodoljubnih borcev, ki so morali bežati pred fašisti. Cervi in njegovi sinovi so pridno podpirali partizane. Na dan aretacije so se skrižali v njihovi hiši dva Angleži, dva Rusi, en Afričan in en Francoz. Ko je 150 fašistov hišo obkolilo, so se vsi borili proti njim. Šele ko jim je pošlo strelivo in ko se je zažgana hiša podirala nanje, so pred premočjo klonili trdno prepričani, da se jim bo pozneje posrečilo pobegniti.

Oče je sledil svojim sinovom v zapore in pozneje pripovedoval, kako junaško so se držali. Zlasti starejša dva sta izprizala veliko junaštvo, ko sta hotela prevzeti nase vso krivdo, da bi rešila mlajše brate smrti. Neke noči pa so partizani ubili nekega fašističnega kolovodjo in vseh sedem Cervijevih sinov je fašistična tolpa odgnala na morišče in ustrelila. Padli so kot talci.

Indijska mati z otrokoma počiva ob cesti

da milijonom primanjkuje živil, marveč ponekod niti pitne vode nimajo.

V Luknovu, glavnem mestu države Utar Radeš, ki šteje 63 milijonov prebivalcev, ima 30.000 ljudi samo štiri priključke na vodovod.

Po več ur morajo ljudje stati v vrstah, če hočejo dobiti vode. To pa še niso največji reveži v mestu, saj imajo vsaj streho nad glavo in skromen zaslužek. Mnogi jim zavidajo, ker morajo sami poleti in pozimi spati na prostem. V Bombayju, ki ima 2.200.000 prebivalcev, jih nima strehe nad glavo 250.000.

Toda že se kažejo tudi v Luknovu prvi sadovi socialistične ko-

spevek znaša 1 odstotek vseh dohodkov družine. Zavarovanci imajo brezplačno zdravniško pomoč in zdravila. Razen tega pa lahko klinika nudi tudi drugim bolnikom cenejša zdravila. S ponosom pripoveduje mlad zdravnik te prve bolniške blagajne v Luknovu, kaj vse je že dosegel;

Anekdoti

SHAW O GENIALNOSTI

Neki prijatelj je nekoč opral slavnega angleškega pisatelja Bernarda Shawa:

»Kaj misliš, ali se genialnost podeduje?«

»Hm, tega ne bi mogel trditi, ker nimam otrok,« je odgovoril Shaw.

KDO MU JE RAZBIL NOS?

Neki nadobudni fant je prinesel prisatelu Marku Twainu pesem, o kateri je trdil, da je najlepša, kar jih je kdaj napisal Twain. To pa je prebral, ne da bi trenil z očesom, potem pa je opral fanta,

»Ali ste te stihe že komu prebrali?«

»Ne,« je odgovoril fant.

»Kdo pa vam je potem takem razbil nos?« je vprašal Twain osuplega pesnika.

»Drži gosli pod brado.«
»Pod katero?«

TRIJE tovariši

E. M. REMARQUE

ROMAN 22

Da bi ga razvedril, sem ga skušal pripraviti do tega, da bi karkoli preizkusil. Navadno so postali kupci s tem dostopnejši. Bal sem se, da mi bo sicer zaspal.

»Za tako velik avto je poklopec motorja posebno lahak,« sem dejal. »Poskusite ga sami zapreti. To lahko storite z eno roko.«

Toda Blumenthal je menil, da to ni potrebno, češ da že vidi. Na vso moč sem zaloputnil vrata, potem pa sem jel tresti kljuko.

»Nič se ne gane. Čvrsto ko volan. Kar poskusite...«

Blumenthal ni poskusil. To se mu je zdelo samo po sebi umevno. Preklicano trd oreh.

Pokazal sem mu okenca. »Igraje lahko se odpirajo. V poljubni višini so trdna.«

Ni se ganil.

»Povrhu še nezlomljivo steklo,« sem nadaljeval že nekoliko obupan. »Neprecenljiva prednost! Tamle v delavnici stoji Ford...« In povedal sem mu, kaj se je zgodilo s pekovno ženo nekaj pa sem si še izmislil, namreč, da se je smrtno ponesrečil tudi otrok.

Toda Blumenthalovo notranje življenje je bilo čvrsto ko železna blagajna.

»Nezlomljivo steklo imajo vsi avtomobili,« me je prekinil, »to menda ni nič posebnega.«

»Nezlomljivo steklo pri nobenem avtomobilu ne spada k serijski opremi,« sem odgovoril z rahlo ostrino. »Kvečjemu pri nekaterih tipih prednja šipa. Nikakor pa ne velika stranska okenca.«

Zahupal sem in začel opisovati notranje udobje — kovček, sedeže, predalčke, pretikala — opisal sem sleherni podrobnost. Blumenthal sem pomoli celo vžigalnik in porabil priložnost, da sem mu ponudil cigareto, da bi ga morda s tem spravil v dobro voljo — pa jo je odklonil.

»Hvala, ne kadim,« je dejal in me tako dolgočaseno pogledal, da se je nenadoma oglašil v meni strašen dvom: morda pa sploh ni bil namenjen k nam, morda se je samo zmotil in hotel kupiti nekaj čisto drugega, strojček, da bi šival gumbnice, ali radijski aparat, pa je stal tu samo malce neodločen, preden bi nadaljeval svojo pot.

»Napraviva poskusno vožnjo, gospod Blumenthal,« sem predlagal naposled že močno naveličan tega prigovarjanja.

»Poskusno vožnjo?« je odgovoril, ko da sem rekel železniška postaja.

»Da, poskusno vožnjo. Saj vendar morate videti, kaj avto zmore. Leži ko deska na cesti. Kakor na tračnicah. In motor vleče, kakor da je ta težki avto puh.«

»Ah, poskusne vožnje...« Zamahnil je z roko, ko da hoče vreči nekaj proč. »Poskusne vožnje ničesar ne pokažejo. Kar avtomobilu manjka, opazi človek vedno šele pozneje.«

Seveda, ti železni satan, sem pomislil ogorčeno, ali mar misliš, da te bom z nosom porinil v to? »No, pa ne, če ne želite,« sem dejal in opustil še zadnje upanje. Mož ni hotel, to je bilo jasno.

Nova zaščita obleka proti ognju

Nedavno izdelana zaščitna obleka proti ognju. Kljubuje vročini 2000° C. Posebna tehnična komisija jo je že preizkusila in ugotovila, da je človek v njej popolnoma varen pred ognjem.

Tedaj pa se je nenadoma obrnil, mi pogledal naravnost v oči in dejal tiho, ostro in zelo hitro: »Koliko stane ta avto?«

»Sedem tisoč mark,« sem odgovoril, ne da bi trenil z očesom, ko da sem ustrelil s pištolo. Ta mož ni smel opaziti, da sem le za hip razmišljal, to sem vedel. Vsaka sekunda obotavljanja bi veljala tisoč mark, ki bi jih bil zbil z mečtarjenjem. »Sedem tisoč mark netto,« sem ponovil odločno in pomislil: če zdajle ponudiš pet, ga lahko vzameš.

Toda Blumenthal ni ponudil ničesar. Samo kratko je zasopihal. »Mnogo predrago!«

»Seveda!« sem dejal in opustil sleherni upanje, da bi mu ga prodal.

»Kako to seveda?« je vprašal Blumenthal iznenada dokaj človeški.

»Gospod Blumenthal,« sem odgovoril, »ali ste dandanašnji že srečali človeka, ki na ceno odgovori kaj drugega?«

Pazljivo me je pogledal. Potem pa je spreletel njegov obraz komaj viden žarek smešljaja. »Drži. Toda avto je res predrago.«

Nisem verjel, da prav šlišim. To je bila naposled prava beseda! Kupčeva beseda. Ali pa je šlo za novo vražjo zavijanje?

V naslednjem trenutku je prišel skozi dvorišna vrata eleganten gizdal in iz žepa je privlekel časnik, še enkrat primerjal hišno številko in stopil k meni. »Ali je tu napredaj Cadillac?«

Prikimal sem ves osupel spriču rumene bambusove palice in gizdalinskih rokavic iz jelenje kože.

»Ali bi si ga lahko ogledal?« je vprašal, ne da bi trenil z očesom.

»Tale tu je napredaj,« sem dejal. »ali pa bi morda malo potrpeti, ker imam še opravke. Izvolite dotlej posedeti v delavnici.«

DNEVNE NOVICE

Rezervni oficirji terena »Oskar Kovačič« (Stara Ljubljana, Prule, Ravnice, Krim) opozarjamo na obveščanje, ki bo v četrtek 18. marca ob 17.30 v Starem trgu 34. Udeležba obvezna!

Uprava Slovenske Matice prosti vse svoje naročnike izpred druge svetovne vojne, ki niso prejeli naročilnice knjigo Antona Melika: »Slovenski svet«, naj sporočijo: 1. svoj stari naslov, 2. če želijo še ostati pri starem naročniku Slovenske Matice in če se želijo naročiti na izredno naročilnico — na knjigo A. Melika: »Slovenski svet«, ki jo bodo prejeli kakor vsi drugi prednaročniki knjige po 80 din (plačljivo v dveh obrokih). Naročilo za »Slovenski svet« velja tudi za redne naročilo samo do 1. maja 1954.

Varčnost je najboljša gospodinja! Ravno varčnost nas uči, da shranimo (posebej pozimi, ko se smrdijo) tudi kosti, ki ostanejo po obedu. Čim jih bo nekaj fotografiramo, jih boš lahko prodal najboljši zbiralci odpadkov!

Tajna mladostnega in svežega obrazca tvoje kolegice na zadnjem planu je bila, da je napravila kozmetično masno TEINT BELL.

PREDAVANJA

Prilagodilno društvo priredi v torek, dne 16. marca ob 20 poljudno predavanje akademika prof. dr. Borisa Lavriča: »Sodobna kirurgija v naših ozidjih«. Predavanje bo v predavni prirediteljski fakulteti na Univerzi, vhod iz Gosposke ulice. — Vabljeni.

Planinsko društvo Ljubljana-matica priredi v ponedeljek, 22. marca ob 20 v prirodoslovni predavni prirediteljski fakulteti na Univerzi, vhod iz Gosposke ulice 2, predavanje pod naslovom »Po gorah in dolinah Nepala in Tibeta«. Predava angleški planinec in raziskovalec dr. Tom Weier. Predavanje spremlja 200 raznih barvnih diapozitivov. Vstopnice so že v predprodaji v pisarni Planinskega društva Ljubljana-matica, Miklošičeva 17.

Umrlj so v Ljubljani:

Guzelj Breda, zasebnica. Pogreb bo v torek ob 11 na Zalah. Berjank Marjetka, otrok. Pogreb bo v torek ob 15 na Zalah.

Doprnela je najtina zlata,

Ljubljana, nepozabna mama **JOZEFA ČENJAVEK** vdova Mrežar upokojenka Tobacne tovarne v 78. letu starosti. Pogreb druge pokojnice bo v sredo, 17. marca 1954 ob 15 na Zalah. Niko, sestre mrliske veče. Zlatko, Ivanka Mrežar por. Kušar, hčerka in zet Janez.

V četrtek, 18. marca bo predaval univ. predavatelj Vasilj Melik: »Borba naših narodov za osvoboditev izpod Turkov«. Predavanje bo ob 19.30 v prirodoslovni dvorani Univerze (prej fizikalna), vhod iz Gosposke ul.

KONCERTI

Planistka Olga Jovanovič iz Beograda, nagradna mednarodnega tekmovanja v Ženevi, bo v drugem delu svojega koncerta (v četrtek 18. marca) igrala Radenkovičevih 6 preludijev, 7 Honegerjevih skladb, Ravelove »Jeux d'eau« in Balakireva orientalsko fantazijo »Islamey«. Vstopnice v koncertni poslovalnici.

Opozarjamo na koncert komorne in solistične sodobne avstrijske glasbe, ki bo jutri v Filharmoniji. Spored izvajajo: violinistka N. Jevdjenčević-Brandl, violonistka Hilda Ryhlink in komponist-pianist Joseph Marx iz Dunaja, pianist Marjan Lipovšek in Godalni kvartet Radia Zagreb. Vstopnice od 150 din navzdol v koncertni poslovalnici.

GLEDALIŠČA

DRAMA — LJUBLJANA

Torek, 16. marca ob 20: Tisro de Molina: »Don Gil v zelenih hlačah«. Abonma red K. Sreda, 17. marca ob 20: Tisro de Molina: »Don Gil v zelenih hlačah«. Abonma red F. Četrtek, 18. marca ob 20: Hecht-Mac Arthur: »Prva stran«. Abonma C. Petek, 19. marca: Zaprt.

OPERA

Torek, 16. marca: Zaprt. Sreda, 17. marca ob 19.30: Baletni večer. Zaključena predstava za J.L.A. Četrtek, 18. marca ob 19.30: Baletni večer. Zaključena predstava za ZSJ Petek, 19. marca ob 15: Foerster: »Gorenjski slavček«. Zaključena predstava za Sindikat gostinstva.

MESTNO GLEDALIŠČE LJUBLJANA

Gledališka pasaja Torek, 16. marca ob 20: Mary Chase: »Harvey«. Zaključena predstava za TSS I. Sreda, 17. marca ob 20: Irwin Shaw: »Pokopljite mrtve«. Red Sreda. — Vstopnice so tudi v prodaji. Četrtek, 18. marca ob 20: Irwin Shaw: »Pokopljite mrtve«. Red Četrtek. — Vstopnice so tudi v prodaji.

MESTNO LUTKOVNO GLEDALIŠČE

Marionete Levstikov (Sentijski) trg Petek, 19. marca ob 17: Kuret: »Obuti maček«. Sobota, 20. marca ob 17: Kuret: »Obuti maček«. Ob 20.30: Poci: »Carobne gošče. Za odrasle.

Ročne lutke

Realjeva cesta 28 Torek, 16. marca ob 15: Gostovanje v Sentijskem. Sreda, 17. marca ob 10: Gostovanje v Kostanjevici. Ob 15: Gostovanje v Cerkljah ob Krki. Predprodaja vstopnic za vse predstave od petka ob 11—12.30 pri blagajni Mestnega gledališča v Gledališki pasaji ali telefon 23-920 do 10. ure in pol ure pred predstavo pri gledališki blagajni.

RADIO

Dnevni spored za torek, dne 16. marca

5.30—7.30 Dobro jutro, dragi poslušalci! (Pester glasbeni spored) — vmes ob 5.35—5.40 Poročila in vremenska napoved — 5.45—5.55 Jutrarnja telovadba — 6.00—6.10 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in objava dnevnega sporeda — 6.30 Radijski koledar in pregled tiska — 7.00 do 7.10 Napoved časa, poročila in vremenska napoved — 7.20—7.25 Za nižjo stopnjo: Milica Kitec: Colni na Ljubljani: Iz ABC za vsak dan — 11.30 Soliska ura za višjo stopnjo: Prof. Alfonz Gspan: Srečko Kosovel (Ob 50. letnici rojstva) — ponovitev — 12.00 20 minut z veselim godci — 12.20 Kmetijski nasveti — 12.30 Opoldanski koncert — 13.00 Napoved časa, poročila, pregled dnevnega sporeda in objava — 13.15 Zabavna glasba, vmes reklame — 13.45 Novi filmi — 13.55 Melodije za prijetno razvedrilo — vmes od 14.40—14.45 Kaj bo danes na sporedu — 15.00 Napoved časa, poročila in vremenska napoved — 15.15 Zabavna glasba, vmes reklame — 15.30 Marjan Kozina: Sulta iz filma »Na svoji zemlji« — 15.50 Tekčaj esperanta: 2. lekcija — 16.00 Iz solistične glasbe pri nas in po svetu — 17.00 Napoved časa in poročila — 17.15 Pisan spored slovenskih narodnih pesmi — vmes od 17.30—17.40 iz kolektivov za kolektive — Delovni kolektiv Cinkarne Celje — 18.00 Sportni tednik

KIBUKOBNO UMEŠNICA PRIPOVINA

— 18.30 Orkestri igrajo — 19.00 Radijski dnevniki — 19.30 Zabavna glasba, vmes reklame — 20.00 Tedenski odzvojni politični pregled — 20.10 Odločki iz Delbesove opere »Lakme« — 21.00 Srečko Kosovel (Ob 50. letnici rojstva) — 21.30 Slovenske narodne pesmi — 22.00 Slovenske narodne pesmi — 22.00 Napoved časa, poročila in pregled sporeda za naslednji dan — 22.15—23.00 Iz sodobne glasbe. 23.00—24.00 Oddaja Radia Jugoslavija za tujino na valu 327,1 m (prenos iz Zagreba).

RADIO KOPER

Torek, 16. marca 1954 13.45 Laha in zabavna glasba — 14.30 Kulturni razgled — 14.55 Tekmovanje mladinskih in otroških zborov Primorske — 17.00 Od melodije do melodije — 17.45 Z narodno pesnitvijo po Jugoslaviji — 18.15 Balade, etude, mazurke in valčke F. Chopina bo izvajal pianist W. Beckaus — 18.40 Zabaval vas bo B. Adamič — 20.00 W. A. Mozart »Beg iz Seraja«, opera v 3 dejanjih. Sodelujejo solisti, zbor dunajske državne opere in dunajski filharmonični orkester, dirigira J. Krips — 22.15 Zabavna melodije za lahko noč.

MARIBORSKE VESTI

V Mariboru so se poročili: Ivan Turk in Pavla Klemenčič, Jože Koban in Stanislava Tomasič, Karel Pres in Marija Zupšek, Jožef Zorko in Ivana Trnkova, Bela Pavel in Avgustina Topič, Ivan Stanjko in Ivana Znidarič, Vekoslav Soršak in Ivana Kostreva, Mirko Tršavec in Frida Milnarč, Jožef Valentin in Angela Belci, Rudi Spudič in Bogdanka Djurdjevič, Jožef Karba in Vida Skerlec, Francišek Serbec in Vida Pirc, Nikola Sovilj in Marija Glazer, Srečko Fras in Milena Dokl, Feliks Kozole in Angela Petrič, Edvard Krščinig in Ana Herič.

Umrlj so v Mariboru: Marija Glavič, stara 60 let; Peter Kanop, 71 let; Anastazija Ledvinka, 75 let; Franciška Kmetič, 60 let; Marija Papež, 73 let; Roza Vidovič, 69 let; Karel Kranjec, 67 let; Franc Slamenik, 62 let; Andrej Letonja, 78 let; Ciril Poldinec, 78 let; Zdravko Pivec, 2 meseca; Marija Vratar, 2 meseca; Marija Glavič, 60 let; Franciška Bukovič, 82 let; 64 let; Ivan Lesnik, 3 meseca; Franc Selinšek, 69 let; Elizabeta Savrič, 65 let; Ignac Lorbec, 68 let; Simon Markež, 71 let; Konrad Lesjak, 82 let; Milan Golob, 1 mesec; Jože Kajzer, 1 mesec; Ervin Vertnik, 1 mesec; Tezija Lesnik, 89 let; Zoran Težak, pol meseca.

INDUSTRIJA PLATNENIH IZDELKOV JARŠE

išče za takojšen nastop in stalno namestitve vodovodnega in parnega inštalaterja s prakso in mojstra tiskarne — tekstilnega tehnika (tiskanje tkanin) oplemenilne smeri. Za samce stanovanje zagotovljeno. — Plača po tarifnem pravilniku. — Ponudbe poslati na sekretariat Industrije platnenih izdelkov Jarše, p. Domžale.

20. MARCA IZIDE

Zbirka propisa o službenicima

(Plače — strokovni izpiti — rang šol in tečajev — potni in selitveni stroški)

— s pojasnili in obrazci —

avtorja J. Jovanoviča — v redakciji V. Nikoliča, načelnika oddelka za plače in uslužbenska razmerja

Zbirka obsega nad 50 uredb, pravilnikov in drugih predpisov temeljito pregledanega besedila, obenem s prakso personalne komisije SIB, izčrpnimi pojasnili in obrazci.

Zbirka je nujno potrebna vsem ustanovam, ljudskim odborom, železniškim in drugim podjetjem.

Knjiga ima okoli 600 strani besedila in stane 600 din. Pošljamo jo proti naprej plačanemu znesku na tekoči račun 101-T-314.

Naročila naslavljajte na: NOVINSKO IZDAVAČKO PREDUZEČE »TEHNIČKA KNJIGA«, Beograd, 7. jula 26-I. Pošt. predal 307. Tek. rač. 101-T-314. Telefon 26-046, 23-566.

KINEMATOGRAFI PREDVAJAJO

Dežurna lekarna
Torek, dne 16. marca 1954: lekarna
»Centers«, Gosposka ulica 12.

RADIO

5.30—7.30 Prenos sporeda Radia Ljubljana — 7.30—7.50 Melodije v ritmu — 7.50—8.00 Obvestila in objave — 8.00—8.15 Kar po domače — 8.15 do 8.20 Za naše gospodinjice — 8.20—8.30 Napevi iz operet — 8.30—8.40 Poročila in vremenska napoved — 12.00—12.00 Prenos sporeda Radia Ljubljana, vmes od 13.15—13.30 Oddaja v madžarsčini — 16.00—16.30 Skladbe in priredbe slovenskih avtorjev poje Planinski oktet pod vodstvom Mirka Laha — 16.30 do 16.45 Pregled domačih dogodkov, vremenska napoved in točen čas — 16.45 do 17.00 Zabavna glasba, vmes objave — 17.00—23.00 Prenos sporeda Radia Ljubljana.

KINO

PARTIZAN: Angleški film: »Skrivnostni profesor«. UDAJNIK: Francoski film: »Zlata čelada«. POBREZJE: Angleški film: »Večna nevesta«. STUDENCI: Angleški film: »Cirkuški deček«.

SLOV. NARODNO GLEDALIŠČE
Torek, 16. marca ob 19.30: Dvočak: »Rusalka«. Red LMS-2.

CELJSKE VESTI

MESTNO GLEDALIŠČE CELJE
Torek, 16. marca ob 20: H. Tiemeyer: »Mladost pred sodiščem«. Abonma red Torek in izven.

DROBNI OGLASI

DELAVCA, pridnega, vestnega, ki bi opravljal hišna dela in je vreden konja — sprejme takoj Prehodni mladinski dom. Javiti se osebno v Predvoru. 893
ING. GERMANA CERKEVE-CEREKVICKEGA, pogrešanega v vojni, išče oče. Obvestila pošljite prof. Hitičevu, Tehnična fakulteta, Beograd. 10260
STRUŽNICO 2500—3000 mm, kupimo. — »Zorka«, kemična industrija, Sabac. CEBELARJI iz tiska je izšel »Pčelarski kalendar« za 1954 v založbi Zveze čebelarjev Srbije, Beograd ul. 1. maja 32. Cena 70 din. Kdor naroči več kot deset izvodov, dobi 10% popusta. Denar pošljite na tekoči račun 103-T-628

KINO »UNION«

Ameriški barvni film

Divji sever

V glavnih vlogah: Cyd Charisse in Stewart Granger

TEDNIK

Predstave ob 15., 17., 19. in 21. uri.

Predprodaja vstopnic od 12.30 dalje — neprekinjeno.

KINO »KOMUNA«: Amer. film: »Steklena menažerija«. Brez tednika. Predstave ob 16, 18 in 20. Predprodaja vstopnic od 10—11 in od 15 dalje.
KINO »SLOGA«: Amer. film: »Glej tička«. Tednik. Predstave ob 15, 17, 19 in 21. Danes zadnjikrat. Ob 10 bo matineja amer. barvnega filma »Divji sever«. Predprodaja vstopnic od 9—11 in od 14 dalje.
KINO »SOCA«: Amer. film: »Sužnja preteklosti«. Brez tednika. Predstave ob 17 in 19.30.

Predprodaja vstopnic od 10—11 in od 16 dalje.
KINO »TRIGLAV«: Ameriški barvni film: »Amerikanec v Parizu«. Tednik. Film. novosti 7. Predstavi ob 18 in 20. Predprodaja vstopnic od 17 dalje.
KINO »SISKA«: Ameriški film: »Sled v lukje«. Predfilm. Predstave ob 16, 18 in 20. Predprodaja vstopnic od 15 dalje.
JESENICE: »RADIO«: Ameriški film: »Ljubimca novega Orleansa«. Predstavi ob 18 in 20. — »PLAVZ«: Ind. film: »Aandhyana«. Predstava ob 18.

TOVARNA VAGONOV — RANKOVIČEVO

Telefon 1 in 95

Brzjavlj: VAGONI

Nujno potrebujemo:

70 ton nosilcev UNP-12
v zameno za nosilce UNP-14, 18 in 20

Obvestila daje komercialni oddelek tovarne.

1274

Podjetje za uvoz in izvoz

»JUGOLEK«

BEOGRAD — KNEZ MIHAILOVA 1-3

JE ODPRLA

stalno razstavo

aparatur,
instrumentov,
naprav in pribora medicinske stroke,
elektromedicine,
zobarstva in optike.

Namen razstave je, seznaniti naše strokovnjake z najnovejšimi in najsodobnejšimi pridobitvami v svetu v gornjih strokah in jim pomagati pri nabavi potrebne materiala.

ZDRAVSTVENE USTANOVE,

napotite svoje strokovnjake, da se osebno prepričajo o koristnosti razstave zaradi lastnih informacij in vaših potreb.

RAZSTAVA JE NAMEŠČENA V PROSTORI NA OGLU ULIC VASINE IN DOBRAČINE V BEOGRADU, ODPRTA PA VSAK DELOVNI DAN OD 7—14.

Izven tega časa jo lahko obiščete po predhodnem dogovoru.

1277

»PUTNIK«

JE PONOVRNO ODPRL SVOJO REDNO PROGO
BEOGRAD—VRNJAČKA BANJA—BEOGRAD

Autobusi vozijo trikrat na teden z odhodom iz Beograda ob 7 ob ponedeljkih, sredah in petkih (za kinematografom »Beograd«). Iz Vrnjačke banje odhajajo v torek, četrtek in soboto ob 7. uri. — Prihod v Beograd in Vrnjačko banjo isti dan okoli 12.

CENA 960 DINARJEV (v eno stran).

Uživalci letnega dopusta, vojni invalidi, ljudski poslanci in odlikovanci, ki jim po predpisih pripadajo olajšave, imajo ustrezajoč popust.

Rezerviranje prostorov, prodaja vozovnic in ostala obvestila daje PUTNIK, BEOGRAD, Dragoslava Jovanovića 1, tel. 21-811 in 21-913 in PUTNIK, VRNJAČKA BANJA.

1344

IZID KNJIŽEVNEGA NATEČAJA

mladinskih listov »Pionirja« in »Poletaraca«
za povest, bajko in pesem

Od okoli 2000 prispelih del je na predlog članov razsodišča Ota Bihaji-Morina, Desanke Maksimović, Tanasija Mladenovića, Olge Timotijević in Rista Tomovića Svet društve in organizacij za skrb in vzgojo mladine LR Srbije nagradili naslednja književna dela:

Bajke:
s prvo nagrado 50.000 din — »Morski pes z nežnim srcem« (Sifra »Skeca«); s drugo nagrado 30.000 din »Preprogarska zadruga Pika Polonica« (Sifra »Zdenka«); s tretjo nagrado 20.000 din »Carobna obleka« (Sifra »Prolece«).

Povesti:
s prvo nagrado 50.000 din »Neposlušni orliči« (Sifra »V-69«); s drugo nagrado 30.000 din »Mungos« (Sifra »5533«); tretjo nagrado 20.000 din »Za lesa in iz zemlje« (Sifra »Domentijana«) in »Nemum Rado« (Sifra »1927«).

Pesmi:
s prvo nagrado 25.000 din »Ciklus pesmi o Pinkiju-Pinku je izgnanil« (Sifra »Halofon in Zametasti dan«) (Sifra »Petar Pan«); drugo nagrado 15.000 din »Za lesa in iz zemlje« (Sifra »Dumosa«) in »Zima v gozdu« (Sifra »Medo Vučić«); tretjo nagrado 10.000 din »Za lesa in iz zemlje« (Sifra »17«) in »Naša vas« (Sifra »Bosa«).

Poleg nagrajenih so bila odkupljena kot najboljša dela: »Povest z mojst planin« (»Fiziolog-0.927«); »Biza in volk« (»Zek«); »Rdeča ušes« (»Laza«); »Ko-ki-ku« (»Lova«); »Dedek s trdimi kostmi« (»Suncir«); »Zeleni petelin« (»Nišavka«); »Palatinka« (»N. N.«); »Spomin na Kasterja« (»Kavuk«); »Skrivno žito« (»393-3«) in »Oče« (»1915113«).

V »Poletaracu« in »Pionirju« bodo tiskana in honorirana po uredbi še dela pod šiframi:

11191313, 1991/9, Op-XXV, JP. Zgb, 221049, O...11, Kerbu, Radoljica, 7, Desetar, Epoha, Kosmaj 63, 953 V, Prastaro drvo, Veliki, JDP-5, IV-V, Poljanin, Topičnik, 513, 234, Istinita priča, Iks-tion-zet, Srednješolac, Sile, Mirjana, 1760391, 5533, Kobac, 123456789, Pica, Crnogorica iz Sretna, Mića, Korzika, Crvene stijene, 55555, 1-5, Proleter, Grmeč-43, Ljudmila, Ljetajirp, Pohorje, M 34, Biljana, 1930, Bak, Enel Menci, Tej 13, Brodar, Moravac, Pet x pet, 1919, Vlado 45, Zimski snovi, Lata, Milko, 2 + 4 — 1, Prolece, Slobodan, I 658, 291030, E. Paulin-K., Afrički Nil 222, Poslednja, Jev, 184, 8535, Vid, Djokica Mali, Januar 1954, Mićun, Auh, Tablan in Bockutan.

Med ostalimi deli je mnogo takšnih, ki bodo s primernimi popravki prav tako primerni za tisk v »Pionirju« in »Poletaracu«.

Vsi zainteresirani avtorji morajo poslati kopije rokopisov s svojim polnim naslovom, avtorji, katerih dela so nagrajena ali odkupljena pa, če niso splošno znani književniki in javni delavci, tudi svoje glavne življenjske podatke.

Rok za sprejem potpisov je, kakor je bilo že prej javljeno, 1. junij 1954.

1255

Prodaja strojev

Na ustni javni dražbi dne 25. marca 1954
bomo prodali naslednje stroje,
vzele iz obrata:

Parni kotel, boilerje in rezervarje, elektromotorje za isto-smerni tok, zračne kompresorje, stroj za mešanje cementa, stružnice, rezkalne stroje, stružnico za obdelavo spojnic, namizne vrtnalne stroje, stebričaste vrtnalne stroje, radialne vrtnalne stroje, brusilne stroje za brušenje orodja, hidravlične črpalke, brusilni stroj za zunanje in notranje brušenje, lesne stružnice, vertikalne stružnice, horizontalne stružnice, škarje in luknjače, dvojne škarje, pnevmatična klavida, parno klavido, plinske peči, električne peči, ventilatorje, mostovna dvigala, konzolna dvigala, stebričasta dvigala (Demag), ročna dvigala, dvigala — Demag, centrifugalne stroje za pranje perila, hidravlične stiskalnice, kovinske žage, oljne in suhe transformatorje, skobelnice za les, krožne žage za les, tračne žage za les, agregate za električno varjenje 110 V, preusmernike in trifazne elektro-motorje.

Istega dne bomo prodajali
odvečne zaloge materiala:

PANOGA 117: vijke za les in kovino, kolena, armature za vodo, paro in plin, zakovice itd.

PANOGA 119: avtomatske sklopke, instalacijski material, izolacijski material, dinamo žico in izolirano žico, kable, merilne instrumente, merilne transformatorje, signalne naprave itd.

PANOGA 120: barve in lake.

Prav tako material iz ostalih panog.

VSA POJASNILA DOBE ZINTERESIRANE STRANKE PO TELEFONU 203 — PULA

LADJEDELNICA »ULJANIK« — PULA

1310

12 NASIB KBAJEV

40 ha sadovnjakov bodo morali letno obnoviti

če bodo hoteli na Kočevskem doseči predvojni pridelek

Zadnje razprave Okrajnega LO Kočevje so pokazale, da sta kmetijsko in živinoreja lani precej napredovala. Prav zadovoljive uspehe so dosegli posamezne kmetijske

uprave državnega posestva. Ena dobrih kmetijskih uprav je Minka pri Kočevju. Ki redi plemenito živino in svinje.

V okraju in na sedaj več ko 5400 krav z rodovitno. Tudi molznost se je povečala, prav posebne uspehe je videti glede tega v državnem in združbenem sektorju, kjer je povprečna molznost nad 3000 litrov letno. Lani je bilo v okraju 14 živinorejskih razstav, ki so bile po večjih sredstvih okraja.

Glavna naloga poljske proizvodnje Kočevske je krompir in še nekatera ozimska žita. Lanskoletni pridelek krompirja ni bil zadovoljiv, zato so v okraju pridelali 50 vagonov krompirja manj, kot so predvideli. Slabo letino sta povzročila krompirjeva plesen in klorozis listov.

Nekatere kmetijske zadruge in kmetijske uprave državnega posestva

Iz Šmihela pri Žužemberku
Največja želja prebivalstva našega kraja je, da bi čimprej dogradili most čez Krko, za katerega se je že lani zavzel občinski ljudski odbor v Žužemberku. Za varen promet mora biti most temeljito popravljen, sicer bi lahko prišlo tudi do huje nesreče.

Pred kratkim smo zaključili izobraževalni tečaj na prireditvi, na katero so tečajnice povabile tudi predavateljice, so dekleta pokazala, da so se naučile marsikaj koristnega.

Odgovor na članek

ŠE NEKAJ PRIPOMB K ČLANKU »KAJ PA KINO MATICA«

Pod rubriko »Branci nam pišejo« je izšel v ponedeljek, 8. t. m. članek »Še nekaj pripomb k članku »Kaj pa kino Matica««. Uprava Slovenske filharmonije čuti dolžnost, da stvar javnosti pojasni.

Pisec članka navaja, da Filharmonija oporeka, da ne more biti v njeni dvorani kino. Dejstvo je, da Filharmonija ni imela doslej nobenega vodstva razpraviati o tej misli, ker še od nobene strani ni došla predloga glede ponovne otvoritve Kina Matice. Zato tudi ni točno, kar trdi pisec, da bi Filharmonija karkoli navajala zoper takšen predlog.

Toliko o zadržanju Slovenske filharmonije v zadevi, ki je bila še nekoč omenjena v enem ljubljanskih dnevnikov brez vednosti in sodelovanja Slovenske filharmonije. Navedba pisca G. (1), da odgovarja Slovenski filharmoniji, torej tudi glede tega ni točna, kajti on odgovarja le nekaterim domnevam pisca, ki pa o stališču Slovenske filharmonije prav tako ni poučen, kot pisec G.

Prav tako pa tudi nadalje navedbe pisca G. niso točne, ker ne računajo z realnimi postavkami. Tako je n. pr. došla netočna trditev, da je velika dvorana Slovenske filharmonije poletni 3-4 mesece popolnoma nezasedena. Pisec G. sicer uvo-

doma zatrjuje, da je »dober poznavalec prejšnjega Kina Matice in sodanje koncertne dvorane Filharmonije, kar pa ne zadošča, da bi poznal delovni ustroj Slovenske filharmonije, ali pa morda namerno zavaja javnost z napačno informacijo; zato pojasnjujemo, da traja delo v Slovenski filharmoniji in v njeni glavni dvorani nepretrgoma od 15. julija vsako leto in začne najkasneje 1. septembra; torej dvorana ni prostá »3 do 4 mesece, temveč 6 tednov (pri čemer pa ni upoštevano nujno obsežanje prostorov itd.). Delo Slovenske filharmonije je ne le v dajanju koncertov, temveč tudi (in časovno najobsežnejše) v pripravi zanj in za snemanje v radiu; zato ga ne gre presojati zgolj iz zunanega poznavanja »prejšnjega Kina Matice in sedanje koncertne dvorane Filharmonije«.

O vseh ostalih problemih, ki sta jih našla oba pisca navedenih člankov, pa bo upravni odbor Slovenske filharmonije razpravljal, ko bo imel za to na razpolago konkretno predlogo, kar pa navedena članka nista. Torej bo Slovenska filharmonija, ako treba, o svojem stališču do naštetega problema spregovorila tudi javno.

Uprava
Slovenske filharmonije

Z OBČNEGA ZBORA ZADRUŽNIČEV V MAKOLAH

Kreditni odsek čaka mnogo dela

Zadružniki v Makolah so na običnem zboru odobrvali dosežene delo KZ in hkrati tudi kritizirali nekatere pomanjkljivosti. Lesni odsek je imel preveliko dobička, čeprav je odkupil ogromno lesa. Tudi trgovina KZ si je preveliko prizadevala, da bi ustregla kmetičem prebivalstvu. Dobro je pa delal odsek za odkupovanje kože. Celoten dobiček zadruge v minulemu letu je znašal 857.000 dinarjev in ga bodo uporabili največ za pospeševanje kmetijstva.

Na običnem zboru so izvolili nov upravni odbor in ljudi, ki bodo vodili razne odseke. V bodoče bo imel precejšnje naloge

zlasti kreditni odsek, saj brez kreditov ne bo moglo obnoviti vinogradov in sadovnjakov. Nujno bo tudi v občini Makole nabaviti zadostno število plemenitih ter nekaj merjasev. Potrebujemo tudi lahko škroplilnico, da bodo lahko škropili sadno drevje v višjih legah in ga vsaj tam ohranili, kjer ga še ni napadel kapar. Kmetije zadružniki se zanimajo tudi za kredite, s katerimi bi obnovili vinograde. Skupno so zaprosili za 7.500.000 din kredit; 3 milijone bodo potrebovali za dograditev zadružnega doma, ostalo pa za nabavo mlatilnice, škroplilnice in drugih ročnih strojev za obdelavo kmetijstva.

D. V.

22. marca občinski praznik v Adlešičih

V spomin na žalostni marčev dan v letu 1945, ko so v to prijazno belokranjsko vasico pridružili podivjani okupatorji v družbi ustašev čez Kolpo, so si prebivalci Adlešičev izbrali 22. marec za občinski praznik. Letos ga bodo slovesno praznovali z razstavo uspehov nekdanje Obnovitvene zadruge, ki je s podporo ljudske oblasti najbolj pomagala ljudem. Priredili bodo tudi razstavo izvirnih tkanin, vezenin, pletarskih izdelkov in pisanic. Adlešičani se lahko postavijo z najboljšimi pletilskimi tečaji in številnim mladim kadrom domačih tkalcev, ki so zlasti v letošnji zimi poživili domačo obrt.

Adlešiči, ki so dalj v boju za svobodo 93 žrtev, bodo ob letošnjem občinskem prazniku veselili vsakogar, kdor jih bo obiskal. Kdor pa jih pozna, ve da je v Adlešičih doma prava belokranjska gostoljubnost.

Klabundov »Krog s kredo« v Trbovljah

Izmed Svobod, ki delujejo v Zasavju, je najdelanostna Svoboda-Center Trbovlje. Največja je gledališka dejavnost tega društva, saj je v sezoni 1953-1954 igralo kar štiri premiere. Kot četrto je kolektiv gledališča uprizoril Klabundovo igrano »Krog s kredo«, ki je pri petih urizoriziranih na domačem odru doživel uspeh, kar kršnega že dolgo ne beleži trboveljska gledališka dejavnost.

Kolektiv gledališča vadi hkrati dve deli. Še t. m. mesec bo prišla na oder zabavna veseligrada »On in njegova sestra«, po istoimenski filmski opereti in ki je pred vojno polnila Delaški dom v Trbovljah. Tej veseligradi bo sledila Vasje Ocvirka igra iz par-

tizanskega življenja »Ko bi padli oživelci«, s katero bo Svoboda-Center postavila obletnico ustanovitve OF. Pevski zbor »Slavček« pa pridno vadi Gobečeno opereto »Ilmelska princesa«, ki pride še pred zaključkom letošnje gledališke sezone na oder.

Večer pianistke Jelke Suhadolnik-Zalokarjeve

Ljubljana, 15. marca — Za svoj prvi samostojni koncertni večer pred ljubljanskim občinstvom si je Jelka Suhadolnik-Zalokarjeva, mlada pianistka iz Sole Antona Trosta, sestavila spored, ki kot celota sam na sebi ni zelo učinkovit, in ki, tako se zdi, tudi njenemu umetniškemu temperamentu ni toliko prilagojen, da bi ga lahko oblikovala v posebno močno doživljajo (Bach-Busoni, Beethoven, Brahms-Liszt, Ravel Matičič). Bolje bi pač bilo, če bi imela v prvem delu tudi kaj vedrega, n. pr. spričo svoje dognane pasazne tehnike Haydna ali Mozarta ali vsaj Scarlattija, a v drugem delu tudi kaj robustnega. Tako ni imela lahke naloge, četudi izvajana dela s pianistično-tehničnega stališča niso prinašala kakih izrednih težkoč.

Ta naša pianistka si je začela utirati pot na koncertni oder sorazmerno pozno, v dobi, ko si le redkokdo še upa stopiti iz varnega zavetja sol-

skega razreda in ko ima le redkokdo še silo, da prebije začarani, od usode začrtani krog pedagoškega udejstvovanja. Ze to je prikupno. Doslej je šla ta njena pot samo navzgor. Kakor na svojih prejšnjih nastopih, tako je dokazala tudi na sinočnjem koncertu, ne le pogum, temveč da je tudi res polikana za koncertno kariero. Očitno pa ni imela sinoči svoje najbolj srečne urice: izvešči bi na splošno še manjkalo tisto neopredeljivo, kar bi sicer brezhibno pripravljenim skladbam šele vdahnilo polno življenje, jih umetniško zaokrožilo; le tu in tam so se iskriše dognane interpretirane epizode. Da je kljub temu vzdržala in celo dosegla vedno bolj živ izraz, je dokaz velikega, pravega znanja in pristne umetniške krvi. Dodala je Daquinovo »Kukavico«, skladbo, ki sodi k takšnim skladbam, kakršne naj bi pač vključila v svoj glavni spored. Zaigrala jo je tako, da smo neadoma obžalovali, da je konec.

Rafael Ajlec

Boj proti mladinskemu kriminalu

Včeraj je o tem vprašanju razpravljal Svet za notranje zadeve MLO Ljubljana

Ljubljana, 15. marca — Danes popoldne je zasedel Svet za notranje zadeve MLO Ljubljana, ki je obravnaval vprašanje mladinske kriminalitete v Ljubljani. Uvodni referat je imel načelnik tajništva za notranje zadeve MLO, ki je v svojem poročilu prikazal, da je lani mladinski kriminal v Ljubljani nekoliko porastel. Med vsemi delikti, ki so jih zagrešili mladinci, je bilo največ premoženjskih deliktov, precej je bilo tudi posegov od doma, vdajanja prostih delov, požigov, telesnih poškodb in kaznivih dejanj zoper moralo. V svojem referatu je prikazal tudi vzroke, ki so mladince navajali na kot kriminalna (predvsem slaba in pomanjkljiva vzgoja, neurejene družinske razmere, deloma slab uspeh v šoli, deloma pa tudi želja po lahkem zaslužku in lagodnem življenju), ter ukrepe, ki so bili podzeti.

Po njegovem referatu se je o vprašanju mladinske zločinstvenosti razvila temeljita diskusija, v kateri so posamezni diskusanti, zastopniki sodišč, tajništva za socialno politiko MLO, tožilstva, sindikati, posvetovalnice za delo in mladinske organizacije iznesli številne predloge za rešitev tega vprašanja.

Tako so predlagali, da bi uvedli strog nadzor nad točenjem alkoholnih pijač, saj se je izkazalo, da je 40% mladoletnih storilcev storilo kaznivno dejanje zato, ker jim je manjkalo denarja za alkohol. Treba bi bilo mladini preprečiti obiskovanje nemernih filmov, poživiti delo tabornikov in fizikulturnih organizacij in mladino odganiti od pijačevanja. Več pozornosti bi morali posvetiti tudi vzgoji staršev, ki večkrat ne uberejo pravilne poti za vzgojo svojih otrok. Veliko se greši tudi pri uvajanju mladine v poklice, saj se danes mnoga podjetja in obrtniki

branjlo sprejemati mladince v uk. Diskusanti so izražali, da danes še vedno premalo skrbimo za človeka, zlasti za tistega, ki je zašel na stran najhujših opreme za prevzgojo svojih varovancev, ne glede na to, da so v njih še druge pomanjkljivosti.

Soglasno so ugotovili, da bo treba vprašanje mladinskega kriminala začet reševati bolj temeljito kot doslej. Zato so sklenili, da bodo predložili vso problematiko tega vprašanja obema zboroma MLO, da bo ta čim prej lahko uresnil vsaj nekatere najpomembnejše in najnujnejše sklepe in pobude današnje seje.

S SEJE SVETA ZA ZDRAVSTVO IN SOCIALNO POLITIKO SOCIALNOZDRAVSTVENE USTANOVE STOPAJO NA POT SAMOUPRAVLJANJA

Ljubljana, 15. marca — Svet za zdravstvo in socialno politiko MLO je na današnji seji imenoval upravne odbore za nekatere zdravstvene ustanove. Doslej so imele samoupravne organe le bolnišnice in nekatere druge zdravstvene ustanove, po današnjem imenovanju pa se bo samoupravljanje uveljavilo tudi v socialnozdravstvenih ustanovah, kot so Sanitarna inspekcija, Soliska poliklinika, Protituberkulozni dispanzer, Center patronažne službe, Otroške jasi in Materinski dom.

To bo pomemben prispevek za širši vpliv družbe na delo teh ustanov, saj bodo v upravnih odborih sodelovali razen članov kolektivov številni tovariši in tovaršice z drugih področij. Olajšano pa bo delo tudi vodstvu teh ustanov, saj so čestokrat vezani na pomoč družbe, ki pa doslej o potrebah ni bila tolikanj obveščena, kot bo to odslej po članih upravnih odborov. Vsekakor bo samoupravljanje tudi v socialnozdravstveni službi rodilo uspehe, kakršne smo samoupravljanjem dosegli na ostalih področjih.

DELO GOSPODARSKIH ODBOROV LJUDSKE SKUPŠČINE LRS

Povečana produkcija lignita

bo potisnila cene premoga navzdol

Ljubljana, 15. marca

Popoldne je gospodarski odbor Zbora proizvajalcev podrobneje razpravljal o vprašanju elektrifikacije. Inž. Pipan je govoril o možnostih za gradnjo pretočnih in akumulacijskih hidrocentral, posebej o lobniški, katere sistem bi omogočil produkcijo 205 milijonov kWh. Kar zadeva izgradnjo vuhredske elektrarne, je stvar Litostroja, kdaj bo dobavil stroje za prvi agregat.

Odbor je obravnaval tudi poglavje o premoškovni produkciji ter še posebej o oskrbi podjetij in široke potrošnje s premogom.

Prvenstveno o premogu so razpravljali tudi v gospodarskem odboru Republiškega zbora, kjer so se posebej ustavili pri vprašanju jamskega lesa, pri čemer so nekateri poslanci zagovarjali delne inčasne administrativne ukrepe, drugi ustanovitev odkupnega podjetja za jamski les, tretji njegovo nadomestitev z železnimi stojkami itd.

Predsednik Ivan Maček je vztrajal pri strogi omejitvi sečnje lesa, izrekel pa se je odločno proti razširjevanju administrativnih ukrepov v gospodarstvu. Mara Dermastja je načela vprašanje produktivnosti v rudnikih. Zastopnik Zavoda za planiranje Kotnik pa je nazadnje dalj pojasnila o zmogljivosti premoškovnikov spričo njihovih odprtih in verjetnih zalog, pri čemer je nazkazal manjšo produkcijo črnega in rjavega premoga in porast pri lignitu. Pričakovano znižanje cen je utemeljeval v prvi vrsti z večjo letošno razpoložljivostjo s premogom, ki bo prišla do izraza v prvi vrsti ob že naraščajoči proizvodnji v Velenju. Produktivnost sama na sebi pa je ostala v

glavnem nespremenjena, razen v Zagorju, kjer se je kljub mehanizaciji nekoliko znižala.

Odbor je obravnaval še vprašanje nafte. Tone Bole je utemeljil realnost načrtov za izkoriščanje lendavskih plinov na področju obdarske industrije od Strnišča do Maribora. Terjal je

pripravljala dela za gradnjo plinovoda, ki bi bilo treba zanj investirati okrog 700 milijonov din. V odboru je prevladalo mnenje, da bi morali za ta sredstva poskrbeti prizadeji štirje okraji, še posebej, ker bi se investicije naglo amortizirale.

b. ž.

Kongres francoske radikalno socialistične stranke

ZA RATIFIKACIJO SPORAZUMA O EVROPSKI OBRAMBNI SKUPNOSTI ALI PROTI NJEJ

EOS je branil Mayer, napadala pa sta jo strankina veterana Daladier in Herriot

(Od stalnega dopisnika »Borbe«)

Pariz, 15. marca

Radikalni socialisti so sinoči zaključili svoj kongres. Sprejeli so resolucijo, ki stališče nasproti EOS (Evropsko obrambna skupnost) ni določno opredelila in prepustila članstvu, naj povzame sklep, ali je stranka pretežno za evropsko vojsko ali proti njej.

Evropsko obrambno skupnost je na kongresu branil bivši ministrski predsednik René Mayer, močno pa sta jo napadala strankina veterana Daladier in Herriot.

René Mayer je v govoru o precej živahnem odobravanju delegatov zahteval takojšnjo ratifikacijo sporazuma o EOS. Dejal je, da se bo Nemčija tako ali drugače oborožila, da pa Franciji EOS daje največ poroštev zoper nemško nevarnost.

Herriot je Mayerja temperamento in srdito napadel in ga domala obdolžil, da se zavzema za takojšnjo ratifikacijo pod pritiskom Amerikancev.

Herriot se je s trditvijo, da je edina rešitev v razoročitvi in kolektivni varnosti, nevarno približal sovjetski tezi. Vendar ni okleval z izjavo, da se strinja z Molotovom in njegovim načrtom »o evropski varnosti«.

Spričo nasprotujočih si gledišč je kongres sklenil, da načelno privoli v EOS pod pogojem, da

Boj za enakopravnost slovenskega šolstva v coni »A«

(Od stalnega dopisnika »Borbe«)

Trst, 15. marca. V Trstu je bil sestanek slovenskih učiteljev, ki so ga sklicale vse slovenske strokovne organizacije: Zveza prosvetnih delavcev, Zveza uslužbencev slovenskih šol in sindikat slovenskih učiteljev. Na sestanku so razpravljali o mnogih problemih, s katerimi se zdaj borijo slovenske šole na ozemlju anglo-ameriške cone Tržaškega ozemlja.

Sestavili so enoten odbor strokovnih organizacij slovenskih učnih moči, ki je prevzel obveznost, da se bo boril za uzakonitev slovenskega šolstva, njegovo samostojnost, za sistematizacijo slovenskih šol itd. Odbor se je prav tako obvezal, da se bo odločno boril proti iredentistični propagandi, naj bi slovenske otroke vpisovali v italijanske šole.

M. P.

WASHINGTON — Kanadski zunanji minister Pearson, ki je trenutno v Washingtonu, je izjavil, da se Kanada boji »nove obrambne politike« ZDA, kakor jo je nazakal Dulles v začetku letošnjega leta.

Kairo — Egipčanski revolucionarni svet je včeraj zasedel pod predsedstvom generala Nasiba. Celili 11 ur. Po koncu seje je bilo uradno objavljeno, da ni kaj sprotičiti. Ministri za nacionalno orientacijo Salah in levi medtem izjavili, da so sprejeli sklepi, ki za sedaj ne morejo biti objavljene. — Iz poučenih virov so zvedeli, da je egipčanska vlada — s znanila vlado Velike Britanije — s posredovanjem neke tretje sile — je pripravljala nadležni razgovor o bazah v Sueskem prekopu. Čeprav ta informacija še ni potrjena, pravijo, da je general Nagib zahteval od ameriškega veleposlanika v Kairu, naj obvesti London o pripravljenosti egipčanske vlade, da bi vnovič vzpostavila povezavo z Veliko Britanijo glede rešitve sueskega problema.

LONDON — V britanskem zunanjem ministrstvu so uradno sporočili, da bodo razpravljali o nekaterih problemih Posarja. Ti razgovori pa se jih do 21. marca ne bodo mogli pa tudi bodo transkrit, britanski, nemški in posarski predstavniki v evropski skupščini v Strasbourgu. — Zunanji minister Eden je izjavil, da britanska vlada ne more sprejeti razprave grškega statuta Cipra, ki jo zahteva grška vlada na dvostranski ravni. — Odnosi med Grčijo in Ciprom. — Sellwyn Lloyd je dejal, da so krave demonstracije preprečile otvoritev danskega parlamenta. Priporočil je tudi, da bo Egipt več bo nadležni s podplajevanjem sudanske javnosti in izizvajanjem, sam izgubil več kakor kdorkoli drug.

ZENEVA — V Zenevi so ustanovili novo stranko — progresivna partija. Ta stranka v svojem programu pravi: »Solidarnost s SZ in ljudskimi demokrati, hkrati pa poudarila, da se bo najodločnejše borila proti kapitalističnim dobičkarjem pri oboroževanju«.

MANILA — Filipinski podpredsednik vlade je uradno sporočil ZDA, da ni republik, da je stališče ZDA glede ameriške baze na Filipinih polnoma nasprotno stališču Filipinske vlade. Gre za baze, ki so jih Filipini leta 1947 odstopili ZDA za 90 let, vendar se lastništvo niso odpovedali.

SAIGON — Francosko ravnstvo novo stranko in Indokin. poročila, da se navdajujejo boji okrog utrdb Dien Bien Fua. Ho Si Minh. — Je močno na padajo utrdb. Predstavniki ravnstva na poveljstva Vietnamci, da so Francozi samo v enem dnevu izgubili bataljon vojakov pri Hinhom.